

Siatka analityczna dotycząca zastosowania zasad pomocy państwa do finansowania projektów infrastrukturalnych

Wersja: wrzesień 2015

Data publikacji 21/9/2015

Konkurencja

Niniejsza seria dokumentów roboczych służb Komisji zawiera „Siatki analityczne” dotyczące zastosowania zasad pomocy państwa do publicznego finansowania projektów infrastrukturalnych.

Wprowadzenie

Siatka nr 1: Infrastruktura sieci szerokopasmowych

Siatka nr 2: Budowa infrastruktury lotniskowej

Siatka nr 3: Budowa infrastruktury portowej

Siatka nr 4: Badania, rozwój i innowacje

Siatka nr 5: Budowa infrastruktury kulturalnej

Siatka nr 6: Budowa infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej
infrastruktury rekreacyjnej

Siatka nr 7: Budowa infrastruktury energetycznej

Siatka nr 8: Infrastruktura dla usług z zakresu gospodarki odpadami

Siatka nr 9: Infrastruktura kolei, metra i transportu lokalnego

Dokumenty można znaleźć w aneksie.

© Unia Europejska, 2015

Reprodukowanie jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

WPROWADZENIE DO SIATEK ANALITYCZNYCH¹

Zastrzeżenie:

Poniższy tekst ma na celu przedstawienie bieżących zasad oraz praktyk decyzyjnych i nie przesądza o możliwych zmianach w zasadach przyznawania pomocy państwa oraz o sposobie stosowania reguł udzielania zamówień publicznych. Służby Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji (DG COMP) są w każdej sytuacji dostępne w celu zapewnienia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego zgłoszenia.²

Ogólne informacje na temat siatek analitycznych

1. W roku 2012, w rezultacie wydania wyroku w sprawie Lipsk/Halle³, DG COMP udostępniło w formie tzw. "siatek analitycznych" wskazówki na temat zastosowania przepisów regulujących pomoc państwa w zakresie publicznego finansowania projektów infrastrukturalnych. Treść siatek odzwierciedla obowiązujące wtedy zasady i praktykę decyzyjną. Od tego czasu, struktura regulacyjna pomocy państwa została poddana zmianom w kontekście zadania modernizacji pomocy państwa, co wymusiło potrzebę zaktualizowania omawianych siatek. Ściślej mówiąc, nowe siatki uwzględniają nowe przepisy dotyczące pomocy państwa (nowe ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych⁴, nowe rozporządzenie *de minimis*⁵, nowe Wytyczne w sprawie Sektora Lotnictwa⁶ itd.)⁷.

Przepisy dotyczące pomocy państwa oraz projekty finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS)

2. Finansowanie ze środków EFIS nie jest pomocą państwa w rozumieniu Traktatów UE i nie będzie podlegało zatwierdzeniu przez Komisję Europejską w ramach unijnych reguł dotyczących pomocy państwa⁸. Jednak projekty współfinansowane ze środków EFIS mogą być jednocześnie finansowane (współfinansowane) przez państwa członkowskie (Europejskie Fundusze Strukturalne i

¹ Niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa przez sądy unijne.

² *Zawiadomienie Komisji w sprawie najlepszych praktyk dotyczących przebiegu postępowania w zakresie kontroli pomocy państwa*, Dz.U. C 136 z 16.06.2009 r., str. 13.

³ Sprawy połączone T-443/08 i T-455/08 Flughafen Freistaat Sachsen i inni przeciwko Komisji, UE:T:2011:117.

⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.06.2014 r., str. 1.

⁵ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013 r., str. 1.

⁶ Wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz portów lotniczych i przedsiębiorstw lotniczych, Dz.U. C 99 z 04.04.2014 r., str. 3.

⁷ Obowiązujące przepisy dotyczące pomocy państwa dostępne są na stronie: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html

⁸ Patrz Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady "Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia: Rola krajowych banków prorozwojowych we wspieraniu planu inwestycyjnego dla Europy" *COM/2015/0361 końcowy* oraz Arkusz Informacyjny Komisji dotyczący "Planu Inwestycyjnego dla Europy: Pytania i Odpowiedzi, *komunikat prasowy z 20 lipca 2015 r.*

Inwestycyjne oraz współfinansowanie krajowe). Współfinansowane takie jest pomocą państwa podlegającą obowiązkowi zatwierdzenia przez Komisję, chyba że zostało ono udzielone na warunkach rynkowych.

3. Komisja oceni projekty EFSI współfinansowane przez państwa członkowskie na podstawie swoich zmodernizowanych zasad ramowych pomocy państwa. W celu wsparcia EFSI w pierwszej kolejności oceni ona współfinansowanie państw członkowskich i zastosuje przyśpieszony tryb obsługi w celu dokonania oceny w ciągu sześciu tygodni od otrzymania od państwa członkowskiego wymaganych informacji.

Struktura siatek analitycznych

4. Siatki analityczne posiadają jednolitą strukturę, zapewniając wytyczne dotyczące poszczególnych sektorów określające kiedy:
 - i. pomoc nie ma miejsca, w związku z tym zgłoszenie nie jest konieczne (przykładowo ze względu na fakt, iż użytkowanie infrastruktury nie jest związane z działalnością gospodarczą, ze względu na brak potencjalnego wpływu na kompletność projektu oraz handel lub brak korzyści ekonomicznych);
 - ii. pomoc ma miejsce, ale zgłoszenie nie jest konieczne, jednocześnie zastosowanie mogą mieć określone przepisy (w przypadku pomocy zwolnionej z obowiązku zgłoszenia); oraz
 - iii. pomoc ma miejsce i zgłoszenie jest konieczne w odniesieniu do obowiązujących głównych przepisów dotyczących pomocy państwa.

Dostęp do decyzji dotyczących pomocy państwa w serwisie internetowym Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji

5. Decyzje oraz inne opublikowane dokumenty dotyczące pomocy państwa są dostępne poprzez opcję wyszukiwania dostępną pod następującym adresem:
<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>

Wykaz siatek poszczególnych sektorów:

- 1) Infrastruktura szerokopasmowa
- 2) Lotniska
- 3) Porty
- 4) Infrastruktura badań, rozwoju i innowacji
- 5) Infrastruktura kulturalna
- 6) Infrastruktura sportowa i wielofunkcyjna infrastruktura rekreacyjna
- 7) Energia
- 8) Infrastruktura gospodarki odpadami
- 9) Infrastruktura kolei, metra i transportu lokalnego

SIATKA ANALITYCZNA INFRASTRUKTURY NR 4¹ - BADANIA, ROZWÓJ I INNOWACJE

Zastrzeżenie: Poniższy tekst ma na celu przedstawienie bieżących zasad oraz praktyk decyzyjnych i nie przesądza o możliwych zmianach w zasadach przyznawania pomocy państwa oraz o sposobie stosowania reguł udzielania zamówień publicznych. Służby DG COMP są w każdej sytuacji dostępne w celu zapewnienia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego zgłoszenia.

Ogólne zasady

1. Niniejsza siatka analityczna dotyczy pomocy inwestycyjnej na potrzeby budowy i modernizacji infrastruktury badawczej² i klastrów innowacji³.
2. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem sądów unijnych, za każdym razem, kiedy jakikolwiek podmiot podejmuje działalność gospodarczą, bez względu na jej status prawny i sposób finansowania, można go uznać za przedsiębiorstwo na potrzeby prawa UE dot. konkurencji. Budowa, modernizacja lub rozbudowa infrastruktury badawczej wykorzystywanej do celów komercyjnych stanowi działalność gospodarczą. Dlatego podmiot przeprowadzający takie działanie, bez względu na to, czy reprezentuje sektor publiczny, czy prywatny, na potrzeby prawa UE dot. pomocy państwa jest uznawany za przedsiębiorstwo, a jego finansowanie może mieścić się w zakresie zastosowania pomocy państwa.
3. Działalność gospodarcza prowadzona w infrastrukturze badawczej, która jest wykorzystywana przede wszystkim do realizacji działalności pozagospodarczej, może wynikać z dążenia do osiągnięcia efektywnego wykorzystania zasobów, jak np. w przypadku badań sprzętu, który może zostać wykorzystany na dwa sposoby (gospodarczy i pozagospodarczy).
4. Komisja rozróżnia trzy rodzaje wsparcia publicznego dotyczącego infrastruktury badawczej:
 - wsparcie budowy lub modernizacji infrastruktury (pomoc inwestycyjna);
 - wsparcie funkcjonowania infrastruktury oraz
 - wsparcie użytkowników infrastruktury.
5. Niniejsza siatka dotyczy jednak przede wszystkim wsparcia budowy lub modernizacji infrastruktury badawczej.

¹ Niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa przez sądy unijne.

² W rozumieniu art. 2(91) rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.06.2014 r., str. 1 („GBER”) i punktu 15(ff) Zasad ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, Dz.U. C 198 z 27.06.2014, str. 1 („Zasady ramowe BRI”).

³ W rozumieniu art. 2(92) GBER i punktu 15(s) Zasad ramowych BRI.

Przypadki, w których istnienie pomocy państwa jest wykluczone

Brak działalności gospodarczej: infrastruktura badawcza wykorzystywana na potrzeby działalności pozagospodarczej (nie dot. klastrów innowacji)

6. Finansowanie publiczne budowy lub modernizacji infrastruktury badawczej nie będzie rozpatrywane jako pomoc państwa, jeżeli infrastruktura jest wykorzystywana wyłącznie do działań o charakterze pozagospodarczym zgodnie z punktem 19 Zasad ramowych BRI. Jest to przypadek, gdzie podstawową działalnością prowadzoną z wykorzystaniem infrastruktury jest (i) kształcenie większej liczby osób o lepiej rozwiniętych umiejętnościach, takie jak kształcenie powszechne zorganizowane w ramach krajowego systemu edukacyjnego, głównie lub całkowicie finansowane i nadzorowane przez państwo, (ii) niezależne badania i rozwój mające na celu poprawę wiedzy i lepsze zrozumienie (włączając w to współpracę badawczo-rozwojową), tj. bez wpływu interesów gospodarczych poszczególnych przedsiębiorstw; (iii) rozpowszechnianie wśród szerokiej publiczności wyników działań badawczo-rozwojowych na zasadzie braku wyłączności i dyskryminacji, na przykład poprzez nauczanie, bazy danych o otwartym dostępie lub udostępnianie otwartego oprogramowania. W szczególności może to dotyczyć budowy budynków uniwersyteckich, sal wykładowych, bibliotek, laboratoriów i sprzętu wykorzystywanego wyłącznie na potrzeby nauczania i prowadzenia niezależnych badań⁴. Dodatkowo przekazywanie wiedzy przez inną infrastrukturę, wspólnie z nią lub w jej imieniu stanowi zasadniczo działalność pozagospodarczą, pod warunkiem, że wszelkie zyski z tych działań są ponownie inwestowane w podstawową, pozagospodarczą działalność prowadzoną w danej infrastrukturze.
7. Infrastruktura badawcza może być wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej. W takich przypadkach jedynie finansowanie kosztów związanych z działalnością gospodarczą podlega zasadom obowiązującym w odniesieniu do pomocy państwa. Stąd w odniesieniu do finansowania kosztów związanych z działalnością pozagospodarczą zasady te nie znajdują zastosowania. Jednak należy dopilnować, aby koszty te, finansowanie i przychody z dwóch różnych rodzajów działalności zostały wyraźnie rozróżnione, aby skutecznie uniknąć subsydiowania krzyżowego działalności gospodarczej. Ryzyka subsydiowania krzyżowego w przypadku infrastruktury badawczej wykorzystywanej zarówno na potrzeby działalności gospodarczej, jak i pozagospodarczej, można uniknąć poprzez prowadzenie oddzielnych rachunków („podział funkcjonalny”) zgodnie z zasadami regulującymi Dyrektywę w sprawie przejrzystości⁵.

Infrastruktura badawcza, w której prowadzona jest dodatkowa działalność gospodarcza związana z działaniami pozagospodarczymi (nie dotyczy klastrów innowacji)

8. W infrastrukturze badawczej, która jest wykorzystywana przede wszystkim na potrzeby działań pozagospodarczych, często prowadzona jest pewna działalność gospodarcza, co ma na celu efektywne wykorzystanie jej zasobów. Tak długo, jak działalność gospodarcza pozostanie

⁴ Świadczenie usług badawczo-rozwojowych oraz działania badawczo-rozwojowe prowadzone w imieniu przedsiębiorstw nie są uważane za niezależne badania i rozwój.

⁵ Dyrektywa Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw, Dz.U. L 318 z 17.11.2006 r., str. 17.

dotatkowa w stosunku do działań pozagospodarczych, uznaje się, że pomoc państwa nie ma miejsca. Dzieje się tak np. wtedy, gdy infrastruktura (np. sprzęt i laboratoria) są okazjonalnie wynajmowane partnerom reprezentującym przemysł lub kiedy jest ona wykorzystywana częściowo w celu realizacji badań kontraktowych na rzecz przemysłu, pod warunkiem, że działalność gospodarcza wynikająca z wykorzystania infrastruktury badawczej całkowicie zachowa swój dodatkowy charakter, co oznacza, że:

- i. jest bezpośrednio związana z działaniem infrastruktury badawczej i jest dla niej niezbędna lub jest nieodłącznie powiązana z jej głównym sposobem wykorzystania niemającym charakteru gospodarczego⁶. Zasadniczo dodatkowa działalność gospodarcza wymaga dokładnie tych samych nakładów, co podstawowe działania pozagospodarcze, np. w zakresie materiału, sprzętu, pracy i środków trwałych⁷;
- ii. jej zakres pozostaje ograniczony, tj. możliwości infrastruktury badawczej przypisanych każdego roku działalności gospodarczej nie powinny przekraczać 20% całkowitych rocznych możliwości.

Brak potencjalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi: de minimis

9. Wsparcie przyznane na mocy rozporządzenia *de minimis* nie jest traktowane jako pomoc państwa, jeżeli wsparcie przyznane pojedynczemu przedsiębiorstwu nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat, przy jednoczesnym przestrzeganiu warunków.⁸

Brak korzyści ekonomicznych: inwestycje spełniające warunki testu prywatnego inwestora (TPI)

10. W zakresie, w jakim chodzi o działalność gospodarczą, jeśli udowodniono, że państwo, zapewniając niezbędne finansowanie, działało na takich samych zasadach i warunkach jak inwestor komercyjny, wówczas pomoc państwa nie ma miejsca. Powyższe powinno zostać wykazane przez: (i) istotne wspólne inwestycje przedsiębiorców wykonywane zgodnie z zasadą *pari passu*, tzn. na takich samych zasadach i warunkach jak inwestycje organów władzy publicznej; i/lub (ii) istnienie (*ex ante*) rozsądnego biznesplanu (najlepiej zatwierdzonego przez zewnętrznych ekspertów) wykazującego, że inwestycja zapewnia inwestorom odpowiednią stopę zwrotu - co stoi w zgodzie ze zwykłą rynkową stopą zwrotu przewidywaną przez przedsiębiorców komercyjnych dla porównywalnych projektów, biorąc pod uwagę wszystkie istotne okoliczności. Należy przy tym zauważyć, że obecność przyznanej wcześniej lub przyznanej równolegle pomocy państwa dotyczącej tego samego projektu może uczynić niewłaściwym wniosek, że podobny środek finansowania zostałby również podjęty przez inwestora w warunkach gospodarki rynkowej.
11. Finansowanie infrastruktury badawczej i klastrów innowacji często wymaga istotnych inwestycji kapitałowych, które w niektórych przypadkach mogą być odzyskane jedynie w długiej perspektywie i dlatego nie zostałyby podjęte z czysto gospodarczych względów. Stąd też w takich przypadkach

⁶ Zob. punkt 20 Zasad ramowych BRI i motyw 49 GBER.

⁷ Z tego powodu należy wyłączyć sprzęt i infrastrukturę wykorzystywane wyłącznie na potrzeby działalności gospodarczej z wydatków kwalifikowalnych.

⁹ Zob. przypis 2.

państwa członkowskie musiałyby przedstawić przekonujące wyjaśnienie dotyczące spełnienia kryteriów zastosowania TPI.

Przypadki, w których nie ma potrzeby zgłaszania pomocy państwa do zatwierdzenia, ale mogą mieć zastosowanie inne wymagania

12. Możliwa pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym i można ją przyznać bez obowiązku zgłoszenia w następujących przypadkach:

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)⁹

13. Pomoc może być zwolniona z obowiązku zgłoszenia, jeśli zostanie przyznana zgodnie z warunkami GBER. Zastosowanie może mieć w szczególności **art. 26 GBER** dopuszczający pomoc inwestycyjną dla infrastruktury badawczej w wysokości do 20 mln EUR na projekt. Dodatkowo, pomoc musi być ograniczona do 50% kosztów kwalifikowalnych i musi spełniać wszystkie warunki określone w art. 26 GBER.
14. Zastosowanie może znajdować również **art. 27 GBER** dopuszczający pomoc dla klastrów innowacji na poziomie do 7,5 mln EUR na klaster, odpowiadającą maks. 50% kosztów kwalifikowalnych. W przypadku pomocy inwestycyjnej przyznanej może zostać zwiększenie intensywności pomocy o 5 i 15 punktów procentowych w obszarach objętych pomocą spełniających odpowiednio warunki podpunktów (a) i (c) art. 107(3) TFUE.
15. Zastosowanie może mieć również **art. 14 GBER** dopuszczający regionalną pomoc inwestycyjną, pod warunkiem, że inwestycja taka będzie prowadzona na obszarze objętym pomocą, intensywność pomocy ustalona na mapie pomocy regionalnej nie zostanie przekroczona, a wszystkie warunki określone w art. 14 zostaną spełnione. Szczególnie dostęp do infrastruktury badawczej musi być przejrzysty i pozbawiony dyskryminacji.
16. Należy zauważyć, że we wszystkich przypadkach należy przestrzegać również postanowień Rozdziału 1 GBER.

Przypadki, w których zgłoszenie pomocy państwa do zatwierdzenia jest konieczne

17. Jeżeli środek stanowi pomoc państwa oraz nie spełnia warunków umożliwiających zwolnienie z obowiązku zgłaszania, wymagane jest powiadomienie Komisji w celu zatwierdzenia pomocy państwa.

Zasady ramowe dla badań, rozwoju i innowacji (Zasady ramowe BRI)¹⁰

18. Zgodność podlegającej obowiązkowi zgłoszenia pomocy państwa w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury badawczej i klastrów innowacji jest zazwyczaj oceniana na podstawie Zasad ramowych BRI.

⁹ Zob. przypis 2.

¹⁰ Zob. przypis 2.

Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej (RAG)¹¹

19. Projekty dotyczące infrastruktury badawczej w obszarach objętych pomocą, jeśli nie podlegają szczegółowym zapisom dotyczącym pomocy regionalnej w ramach GBER, mogą być również wspierane na podstawie Wytycznych w sprawie pomocy regionalnej (RAG). W tym przypadku pomoc dla infrastruktury badawczej może zostać zakwalifikowana jako pomoc na inwestycję początkową w rozumieniu RAG i będzie oceniana na podstawie warunków zgodności określonych w RAG.

¹¹ Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020, Dz.U. C 209 z 23.07.2013 r., str. 1.

Źródła:

- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.06.2014 r., str. 1.
- Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106(2) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.
- Dyrektywa Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw, Dz.U. L 318 z 17.11.2006 r., str. 17.
- Zasady pomocy państwa dla badań, rozwoju i innowacji. Dz.U. C 198,z dnia 27.06.2014, str. 1.

SIATKA ANALITYCZNA INFRASTRUKTURY NR 5¹ - BUDOWA INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ

Zastrzeżenie: Poniższy tekst ma na celu przedstawienie bieżących zasad oraz praktyk decyzyjnych i nie przesądza o możliwych zmianach w zasadach przyznawania pomocy państwa oraz o sposobie stosowania reguł udzielania zamówień publicznych. Służby DG COMP są w każdej sytuacji dostępne w celu zapewnienia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego zgłoszenia.

Ogólne zasady

1. Niniejsza siatka analityczna dotyczy budowy infrastruktury kulturalnej takiej jak muzea, teatry oraz kina², jak również renowacji zabytków.
2. W sektorze ochrony kultury i dziedzictwa, wiele spośród działań podejmowanych przez państwa członkowskie nie może stanowić pomocy państwa, ponieważ nie spełniają one wszystkich kryteriów art. 107 (1) TFUE, np. działanie nie ma charakteru gospodarczego lub też nie wpływa ono na handel między państwami członkowskimi.
3. Zgodnie z orzecznictwem sądów unijnych, wszelkie czynności polegające na oferowaniu towarów i usług na rynku stanowią działalność gospodarczą. Budowa infrastruktury służącej celom kulturalnym stanowi tym samym działalność gospodarczą, jeżeli infrastruktura taka jest wykorzystywana komercyjnie. Instytucje i projekty związane z kulturą na ogół nie zniekształcają jednak w sposób istotny konkurencji, zaś praktyki decyzyjne Komisji dowodzą, że wsparcie takie ma nierzadko ograniczony wpływ na handel.

Przypadki, w których istnienie pomocy państwa jest wykluczone

Brak działalności gospodarczej: budowa lub modernizacja infrastruktury kulturalnej oraz renowacja zabytków na użytek pozagospodarczy

4. Pomoc państwa nie ma miejsca w przypadku, gdy infrastruktura kulturalna lub zabytki nie są wykorzystywane w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Działania, dzięki którym państwo realizuje swoje faktyczne zadania publiczne oraz wypełnia swoje obowiązki (w wymiarze edukacyjnym, kulturowym i społecznym) nie mają charakteru gospodarczego i nie obejmują ich przepisy dotyczące pomocy państwa.
5. Komisja, przykładowo, uznała, że biblioteki publiczne mogą stanowić środek, dzięki któremu władze państwa mogą realizować swoje faktyczne zadania publiczne oraz wypełniać swoje obowiązki (w wymiarze edukacyjnym, społecznym i kulturowym), w którym to przypadku nie może

¹ Niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa przez sądy unijne.

² Patrz decyzja Komisji z dnia 26 listopada 2008 r. w sprawie NN 70/2006 - Finlandia - *Fiński program wsparcia produkcji filmowej*, Dz.U. C 268 z 10.11.2009 r., str. 17, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/246172/246172_1421787_126_2.pdf.

być mowy prowadzeniu działalności gospodarczej³. Co więcej, działania w zakresie ochrony przyrody⁴, które posiadają charakter wyłącznie społeczny i które oparte są na zasadzie solidarności, również mogą zostać uznane za działania o charakterze pozagospodarczym⁵.

6. W przypadku, gdy modernizacja finansowana ze środków publicznych zwiększa dostępność infrastruktury, z której można korzystać bezpłatnie i bez jakichkolwiek ograniczeń oraz która nie jest używana w celu prowadzenia działalności handlowej, Komisja uznaje, że publiczne finansowanie nie wspiera prowadzenia jakiejkolwiek działalności gospodarczej i tym samym nie wspiera jakiegokolwiek przedsiębiorstwa zgodnie z przepisami prawa UE dot. konkurencji⁶.
7. Jeśli wspierana infrastruktura jest wykorzystywana niemal wyłącznie w celu prowadzenia działalności, zastosowanie może mieć zasada pomocniczości. Oznacza to, że prowadzenie drobnej działalności gospodarczej, która jest bezpośrednio związana z funkcjonowaniem infrastruktury oraz jest dla niej niezbędna bądź jest nieodłącznie powiązana z jej głównym sposobem wykorzystania niemającym charakteru gospodarczego, nie będzie miała wpływu na ogólne uznanie działalności za komercyjną.

Brak potencjalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi

8. Wpływ na handel między państwami członkowskimi musi zostać ustalony dla celów art. 107(1) TFUE indywidualnie dla każdego przypadku poza przypadkami, których dotyczą rozporządzenia *de minimis*.
9. Ogólnie przyjętą przez Komisję praktyką jest uznawanie renowacji zabytków kulturowych i historycznych za działania niemające w większości przypadków wpływu na handel wewnątrzunijny⁷.
10. W przypadku muzeów i zabytków, które zaspokajają lokalne zapotrzebowanie i nie przyciągają zagranicznych turystów, wpływ na handel może być minimalny, a co za tym idzie przepisy dotyczące pomocy państwa nie mają wobec nich zastosowania⁸.

³ Patrz Decyzja z dnia 16 kwietnia 2013 r. w sprawie SA.35529 (2012/N) - Republika Czeska - *Digitalizacja książek w bibliotekach publicznych*, Dz.U. C 134 z 14.05.2013 r., str. 3, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/246172/246172_1421787_126_2.pdf.

⁴ Działania takie nie obejmują sprzedaży drewna i mięsa, dzierżawy obwodów łowieckich i rybackich oraz działalności turystycznej.

⁵ Patrz Sprawa T-347/09 Niemcy przeciwko Komisji Europejskiej UE:T:2013:418.

⁶ Patrz Decyzja Komisji z dnia 20 listopada 2012 r. w sprawie SA.34891 (2012/N) - Polska - *Wsparcie państwa dla Związku Gmin Fortecznych Twierdzy Przemyśl*, Dz.U. C 293 z 09.10.2013 r., str. 1, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244866/244866_1398073_222_3.pdf.

⁷ Patrz Decyzja Komisji z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie N560/2001 - Wielka Brytania - *Narodowy fundusz dziedzictwa dla Brighton West Pier Trust*, Dz.U.239 z 4.10.2002 r., str. z 3 oraz z 20 lipca 2005 r. w sprawie NN 55/2005 - Polska - *Ochrona dziedzictwa*, Dz.U. C 295 z 26.11.2005 r., str. 10 http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/199545/199545_516648_24_2.pdf.

⁸ Patrz decyzje Komisji z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie N 377/2007 - Holandia - *Pomoc dla Bataviawerf - Przebudowa okrętu z XVII wieku*, Dz.U. C 35 z 8.02.2008 r., str. 3, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/220891/220891_771915_6_1.pdf oraz z 2 lipca 2013 r. w sprawie SA.35909 (2012/N) - Republika Czeska - *Infrastruktura turystyczna*

11. Ograniczona powierzchnia projektów związanych z muzeami może również wykluczać wpływ wywierany przez nie na handel między państwami członkowskimi ze względu na to, że istnieje tylko niewielkie prawdopodobieństwo, że głównym celem przekroczenia granicy kraju przez obywateli innych państw członkowskich będzie wizyta w tych muzeach⁹. Podobnie rzecz się ma z kinami znajdującymi się na obszarach wiejskich lub kinami ze specjalistycznym repertuarem ("*kino studyjne*"), znajdującymi się na obszarach miejskich, które mogą nie mieć żadnego wpływu na handel lub zniekształcanie konkurencji.
12. W niektórych przypadkach, położenie geograficzne (tzn. w przypadkach, gdy wspierany projekt jest usytuowany w odległej lokalizacji, z dala od granic z innymi państwami członkowskimi itd.) może pomóc w ustaleniu, że dana działalność nie ma wpływu na handel¹⁰.
13. W przypadku większych muzeów i zabytków, które cieszą się międzynarodowym uznaniem, nie można jednak wykluczyć ich wpływu na konkurencję oraz handel między państwami członkowskimi. Ocena zależy od faktycznych/potencjalnych zdolności do przyciągnięcia zagranicznych odwiedzających¹¹.
14. W przypadku studiów filmowych, wysoka mobilność produkcji kinematograficznej i telewizyjnej skutkuje tym, iż zazwyczaj brany jest w ich przypadku pod uwagę wpływ na konkurencję oraz na handel między państwami członkowskimi.
15. Wsparcie przyznane na mocy rozporządzenia *de minimis* nie jest traktowane jako pomoc państwa, jeżeli wsparcie przyznane pojedynczemu przedsiębiorstwu nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat, przy jednoczesnym przestrzeganiu warunków rozporządzenia *de minimis*.¹²

Brak korzyści ekonomicznych: Inwestycje spełniające warunki testu prywatnego inwestora

16. Jeśli udowodniono, że Państwo, zapewniając niezbędne finansowanie, działało na takich samych zasadach i warunkach jak inwestor komercyjny, wówczas pomoc państwa nie ma miejsca. Powyższe powinno zostać wykazane przez: (i) istotne wspólne inwestycje przedsiębiorców wykonywane zgodnie z zasadą *pari passu*, tzn. na takich samych zasadach i warunkach jak inwestycje organów władzy publicznej; i/lub (ii) istnienie (ex ante) rozsądnego biznesplanu (najlepiej zatwierdzonego przez zewnętrznych ekspertów) wykazującego, że inwestycja zapewnia

(Południowo-Wschodni region NUTS II), Dz.U. C 306 z 22.10.2013 r., str. 4.

⁹ Patrz decyzja Komisji z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie N 630/2003 - Włochy - *Musei di interesse locale - Sardegna*, Dz.U. C 275, 8.11.2005 r., str. 3, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/136585/136585_490232_15_2.pdf oraz decyzja Komisji z dnia 20 listopada 2012 r. w sprawie SA.34891 (2012/N) - Polska - *Wsparcie państwa dla Związku Gmin Fortecznych Twierdzy Przemysł* (patrz przypis 6).

¹⁰ Patrz Decyzje z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie SA.34466 (2012/N) - Cypr - *Pomoc państwa dla Centrum Sztuk Wizualnych i Badań*, Dz.U. C 1, 4.01.2013 r., str. 10, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244012/244012_1383483_121_2.pdf oraz z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie SA.36581 (2013/NN) - Grecja - *Budowa muzeum archeologicznego Messara Crete*, Dz.U. C 353 z 3.12.2013 r., str. 4, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/250254/250254_1484489_76_2.pdf.

¹¹ W swojej decyzji w sprawie SA.35909 (2012/N) - Republika Czeska - *Infrastruktura turystyczna (Południowo-Wschodni region NUTS II)* (patrz przypis 8), Komisja wzięła pod uwagę, że napływ do regionu otrzymującego pomoc nocujących turystów z sąsiednich krajów jest niewielki.

¹² Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013 r., str. 1.

inwestorom odpowiednią stopę zwrotu - co stoi w zgodzie ze zwykłą rynkową stopą zwrotu przewidywaną przez przedsiębiorców komercyjnych dla porównywalnych projektów, biorąc pod uwagę okoliczności towarzyszące każdemu indywidualnemu przypadkowi. Należy przy tym zauważyć, że obecność przyznanej wcześniej lub przyznanej równolegle pomocy państwa dotyczącej tego samego projektu może uczynić niewłaściwym wniosek, że podobny środek finansowania zostałby również podjęty przez inwestora w warunkach gospodarki rynkowej.

Brak korzyści ekonomicznych: działanie infrastruktury zostaje powierzone jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) zgodnie z kryteriami Altmark

17. Istnienie korzyści ekonomicznych może zostać wykluczone w przypadku, gdy: (i) projekt infrastrukturalny jest konieczny w celu świadczenia usług na rzecz kultury ochrony i dziedzictwa¹³, które mogą być traktowane jako usługi faktycznie świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG), dla których jasno określono zobowiązania dot. usług publicznych; (ii) parametry dot. rekompensaty zostały określone z wyprzedzeniem i w przejrzysty sposób; (iii) nie zapłacono rekompensaty przekraczającej koszt netto zapewnienia usługi publicznej plus rozsądny zysk; oraz (iv) UOIG została przyznana na drodze procedury udzielania zamówień publicznych zapewniającej świadczenie usługi przy najmniejszym koszcie realizacji lub też rekompensata nie przekracza wymogów sprawnie działającej firmy¹⁴.

Rozporządzenie de minimis UOIG¹⁵

18. Publiczne finansowanie przyznane za świadczenie UOIG nieprzekraczające 500 000 EUR w ciągu trzech lat nie jest traktowane jako pomoc państwa, pod warunkiem, że spełnione zostały również inne warunki rozporządzenia *de minimis* dotyczącego UOIG.

Przypadki, w których nie ma potrzeby zgłaszania pomocy państwa do zatwierdzenia, ale mogą mieć zastosowanie inne wymagania

19. Możliwa pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym i można ją przyznać bez obowiązku zgłoszenia w następujących dwóch przypadkach:

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)¹⁶

20. Pomoc może być zwolniona z obowiązku zgłoszenia, jeśli zostanie przyznana w zgodności z

¹³ Uwzględniono obszary ochrony przyrody; w tym zakresie patrz decyzja Komisji z dnia 2 lipca 2009 r. w sprawie NN 8/2009 - Niemcy - *Obszary ochrony przyrody* Dz.U. C 230, 24.09.2009, str. 2, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/229660/229660_973605_24_1.pdf.

¹⁴ Patrz Sprawa C-280/00 Altmark Trans i Regierungsprasidium Magdeburg UE:C:2003:415 oraz Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 4.

¹⁵ Rozporządzenie Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.04.2012 r., str. 8.

¹⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.06.2014 r., str. 1.

warunkami GBER Zastosowanie może mieć w szczególności **art. 53 GBER** dopuszczający pomoc inwestycyjną przyznawaną projektom z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa¹⁷ w wysokości do 100 mln EUR na projekt. Zastosowanie może mieć również **art. 14 GBER** dopuszczający regionalną pomoc inwestycyjną, pod warunkiem, że inwestycja taka będzie prowadzona na obszarze objętym pomocą, intensywność pomocy ustalona na mapie pomocy regionalnej nie zostanie przekroczona, a wszystkie warunki określone w art. 14 zostaną spełnione. Należy zauważyć, że w obu przypadkach należy przestrzegać również postanowień Rozdziału 1 GBER.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Decyzja w sprawie UOIG¹⁸

21. W przypadku, gdy infrastruktura jest konieczna w celu świadczenia usług kulturalnych powierzonych jako UOIG, można ją uznać za część misji UOIG. Pomoc państwa przyznawana w ramach kompensacji takiej UOIG w wysokości do 15 mln EUR rocznie, (średnia dla całego okresu trwania powierzenia¹⁹), może zostać zwolniona z obowiązku zgłaszania na podstawie **Decyzji w sprawie UOIG**, pod warunkiem, że kryteria tej Decyzji zostały spełnione: definicja oraz powierzenie UOIG, parametry rekompensaty ustanowione ex ante w sposób przejrzysty, kwota rekompensaty nieprzekraczająca kosztów świadczenia UOIG plus rozsądny zysk, mechanizm wycofania zapobiegający zawyżonej kompensacji.

Przypadki, w których zgłoszenie pomocy państwa do zatwierdzenia jest konieczne

22. Jeżeli środek stanowi pomoc państwa oraz nie spełnia warunków umożliwiających zwolnienie z obowiązku zgłaszania w ramach GBER lub też Decyzji w sprawie UOIG, wymagane jest zatwierdzenie pomocy państwa po powiadomieniu Komisji.

Pomoc państwa w zakresie finansowania infrastruktury kulturalnej oceniana bezpośrednio w ramach art. 107(3)(d) TFUE

23. Zgodność pomocy w zakresie finansowania infrastruktury kulturalnej jest oceniana bezpośrednio na mocy TFUE na podstawie **art. 107(3)(d) TFUE jako wsparcie mające na celu promowanie kultury i ochrony dziedzictwa**. W takich przypadkach Komisja ocenia, czy pomoc jest przeznaczona na faktyczny cel kulturalny i czy spełnione zostały warunki konieczności oraz proporcjonalności.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Zasady ramowe UOIG²⁰

24. Zgodność pomocy państwa w zakresie finansowania infrastruktury kulturalnej, która jest

¹⁷ Z uwzględnieniem ochrony dziedzictwa naturalnego.

¹⁸ Patrz decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.

¹⁹ Wstępne wsparcie dotyczące inwestycji w niezbędną infrastrukturę może zostać uśrednione jako (roczna) rekompensata w okresie powierzenia (zazwyczaj 10 lat, chyba że amortyzacja inwestycji uzasadnia zastosowanie dłuższego okresu) jako rekompensata usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym.

²⁰ Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 15.

niezbędna do świadczenia faktycznej UOIG i której wysokość przekracza 15 mln EUR rocznie, może być oceniana na podstawie Zasad Ramowych UOIG.

Źródła:

- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1.
- Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.
- Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 4.
- Rozporządzenie Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.04.2012 r., str. 8.

SIATKA ANALITYCZNA INFRASTRUKTURY NR 6:¹ - BUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ I WIELOFUNKCYJNEJ INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ

Zastrzeżenie: Poniższy tekst ma na celu przedstawienie bieżących zasad oraz praktyk decyzyjnych i nie przesądza o możliwych zmianach w zasadach przyznawania pomocy państwa oraz o sposobie stosowania reguł udzielania zamówień publicznych. Służby DG COMP są w każdej sytuacji dostępne w celu zapewnienia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego zgłoszenia.

Ogólne zasady

1. Niniejsza siatka analityczna dotyczy pomocy budowy i renowacji infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej takiej jak stadiony², hal widowiskowo-sportowych³, obiektów sportowo-zdrowotnych⁴, marin⁵, ścianek wspinaczkowych⁶.
2. Zgodnie z przyjętym orzecznictwem sądów unijnych, za każdym razem, kiedy jakkolwiek podmiot podejmuje działalność gospodarczą, bez względu na jej status prawny i sposób finansowania, można go uznać za przedsiębiorstwo na potrzeby prawa UE dot. konkurencji.
3. Budowa i renowacja infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej stanowi działalność gospodarczą, jeżeli taka infrastruktura jest wykorzystywana w celu zapewnienia towarów lub usług na danym rynku⁷, a przez to jest wykorzystywana w sposób komercyjny. Jeśli profesjonalni⁸ i nieprofesjonalni użytkownicy są zobowiązani do wniesienia opłaty za korzystanie z

¹ Niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa przez sądy unijne.

² Zob. Decyzję Komisji z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie SA.35501 - Francja - Financement de la construction et de la renovation des stades pour l'EURO 2016, nieopublikowana jeszcze w Dz.U., http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/248555/248555_1532962_165_2.pdf.

³ Zob. Decyzje Komisji z dnia 21 października 2008 w sprawie C4/2008 - Holandia - Inwestycja gminy Rotterdam w kompleks Ahoy , Dz.U. L 248 z 22.09.2009 r., str. 28, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0713&from=EN> z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie SA.33728 - Dania - Finansowanie nowej hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze, Dz.U. L 152 z 22.05.2014 r., str. 32, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0297&from=EN> i z dnia 2 maja 2013 r. w sprawie SA.33618 - Szwecja - Uppsala arena, Dz.U. L 243 z 12.09.2013 r., str. 19, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0452&from=EN>.

⁴ Zob. Decyzja Komisji z dnia 23 lipca 2014 w sprawie SA.33045 - Niemcy - Domniemana bezprawna pomoc dla Kristall Bader AG, Dz.U. C 393 z 07.11.2014 r., str. 2, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/247490/247490_1580456_110_2.pdf.

⁵ Zob. Decyzja Komisji 29 października 2003 r. w sprawie C 10/2003 - Holandia - Pomoc udzielona na rzecz portów rekreacyjnych niedziałających w celu osiągnięcia zysków, Dz.U. L 34 z 06.02.2004 r., str. 63, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004D0114&from=EN>.

⁶ Zob. Decyzja Komisji z dnia 5 grudnia 2012 r. w sprawie SA.33952 - Niemcy - Ośrodki wspinaczkowe Deutscher Alpenverein, Dz.U. C 21 z 24.01.2013 r., str. 1, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/246072/246072_1392662_211_2.pdf.

⁷ Zob. na przykład Decyzję Komisji w sprawie SA.33728 dot. hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze, zob. przypis 3, (motyw 24).

⁸ Zob. decyzje Komisji z dnia 9 listopada 2011 w sprawie SA. 31722 - Węgry – Wsparcie węgierskiego sektora sportowego poprzez system ulg podatkowych, Dz.U. C 364 z 14.12.2011 r., str. 2 <http://ec.europa.eu/competition/state>

infrastruktury lub jeśli infrastruktura jest wynajmowana na potrzeby organizacji różnych wydarzeń w zamian za wynagrodzenie, wtedy jest wykorzystywana komercyjnie, tj. na potrzeby działalności gospodarczej.⁹ Dlatego podmiot przeprowadzający takie działanie, bez względu na to, czy reprezentuje sektor publiczny, czy prywatny, na potrzeby prawa UE dot. pomocy państwa jest uznawany za przedsiębiorstwo, a jego finansowanie może mieścić się w zakresie zastosowania pomocy państwa.

Przypadki, w których istnienie pomocy państwa jest wykluczone

Brak działalności gospodarczej: infrastruktura wykorzystywana do działań pozagospodarczych

4. Jeśli wspierana infrastruktura jest wykorzystywana niemal wyłącznie w celu prowadzenia działalności, zastosowanie może mieć zasada pomocniczości. Oznacza to, że prowadzenie w niewielkim zakresie działalności gospodarczej, która jest bezpośrednio związana z funkcjonowaniem infrastruktury oraz jest dla niej niezbędna bądź jest nieodłącznie powiązana z jej głównym sposobem wykorzystania niemającym charakteru gospodarczego, nie będzie miała wpływu na ogólne uznanie działalności za komercyjną.

Brak potencjalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi

5. Wpływ na handel między państwami członkowskimi musi zostać ustalony dla celów art. 107(1) TFUE indywidualnie dla każdego przypadku poza przypadkami, których dotyczą rozporządzenia *de minimis*.
6. Wsparcie przyznane na mocy rozporządzenia *de minimis* nie jest traktowane jako pomoc państwa, jeżeli wsparcie przyznane pojedynczemu przedsiębiorstwu nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat, przy jednoczesnym przestrzeganiu warunków rozporządzenia *de minimis*.¹⁰
7. Brak wpływu na konkurencję i handel pomiędzy państwami członkowskimi może nastąpić między innymi w następujących przypadkach:
 - a. finansowania hal lub stadionów wykorzystywanych przede wszystkim przez amatorskie lub mniejsze profesjonalne kluby sportowe, które działają na skalę lokalną, tj. tam, gdzie skutki budowy infrastruktury nie wykraczają poza granice z innym państwem członkowskim. Wydaje się, że taka infrastruktura nie ma wpływu na handel¹¹. Jednak pojawienie się skutków dla

[aid/cases/240466/240466_1271180_52_3.pdf](http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/240466/240466_1271180_52_3.pdf) i w sprawie SA.35501 – Francja – Stadiony EURO 2016 (zob. przypis 2).

⁹ Zob. na przykład decyzję Komisji w sprawie SA.33045 – Niemcy – Kristall Bader (zob. przypis 4), motywy 45-47.

¹⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013 r., str. 1.

¹¹ Typowymi przykładami w tej kategorii mogą być małe obiekty sportowe, zob. np. decyzje Komisji z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie SA.31722 – węgierski sektor sportowy (zob. przypis 8) i z dnia 25 kwietnia 2001 w sprawie N118/2000 – Francja – Subventions publiques aux clubs sportifs professionnels, Dz.U. C 333 z 28.11.2001 r., str. 6, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/135387/135387_1153844_18_2.pdf.

Niemniej jednak w innych przypadkach uznano, że pomoc miała potencjalny wpływ na konkurencję lub handel. W decyzjach z 20 marca 2013 r. w sprawie SA.35440 – Niemcy – Multifunktionsarena der Stadt Jena (Dz.U. C 140 z 18.05.2013 str. 2 i w sprawie SA.35135 – Niemcy – Multifunktionsarena der Stadt Erfurt (Dz. U. C 140 z 18.05.2013 str. 1) Komisja była zdania, że biorąc pod uwagę odległość od granicy z innym państwem członkowskim, wpływ na handel miał głównie charakter

handlu można zakładać wtedy, gdy hale lub stadiony są wykorzystywane do organizacji dużych wydarzeń międzynarodowych, biorąc pod uwagę istnienie międzynarodowego rynku na takie działania¹².

- b. Finansowanie nie obejmuje pomocy państwa, jeżeli jest przyznawane takim obiektom jak baseny¹³ czy mariny¹⁴ niewielkich rozmiarów, z których korzystają głównie lokalni mieszkańcy i które nie przyciągną prawdopodobnie gości z zagranicy lub zrobią to w nieistotnym stopniu. Nie jest prawdopodobne, aby pomoc taka wpłynęła na handel pomiędzy państwami członkowskimi.

8. Jeśli grupa o charakterze komercyjnym kontroluje lub posiada pojedynczy obiekt, na który

lokalny/regionalny, ale uwzględniając istnienie otwartego, konkurencyjnego rynku organizacji wydarzeń niesportowych w całej Unii, wpływ na handel nie mógł być wykluczony. W Decyzji Komisji z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie SA.37342 (2013/NN) – UK – Rozwój regionalnych stadionów w Irlandii Północnej (Dz.U. C 418 z 21.11.2014 r., str. 5) „stosunkowa bliskość” granicy z Irlandią (która znajdowała się rzeczywiście bliżej stosownego projektu niż przypadki z Jeny i Erfurtu w stosunku do granicy z Czechami) została uznana za czynnik powodujący ewentualny wpływ na handel pomiędzy państwami członkowskimi.

¹² W przypadku większych hal zasadniczo będzie występował wpływ na handel. Zob. postanowienie Sądu w sprawie T-90/09 - Mojo Concerts i Amsterdam Music Dome Exploitatie przeciwko Komisji EU:T:2012:30, dotyczące kompleksu AHOY w Rotterdamie, w którym Sąd uznał, że rynek na wykorzystanie aren niekoniecznie ogranicza się do Holandii. W decyzji z 2 października 2013 r. w sprawie SA.36105 – Niemcy – Fussballstadion Chemnitz (Dz.U. C 50 z 21.02.2014, str. 4, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/247460/247460_1472227_93_2.pdf) Komisja była zdania, że renowacja i modernizacja stadionu zespołu trzeciej ligi niemieckiej miała głównie lokalny/regionalny wpływ na handel w zakresie wydarzeń sportowych i innych, choć uznano, że szerszy wpływ na handel – np. ze względu na istnienie otwartego, konkurencyjnego rynku usług komercyjnych niezwiązanych ze sportem w całej Unii – pozostaje teoretycznie możliwy. Podobnie w decyzji Komisji w sprawie SA.33618 – Szwecja – *Uppsala arena* (zob. przypis 3) obiekt będący przedmiotem postępowania był głównie wykorzystywany przez lokalne zespoły hokeja na lodzie i koszykówki (obydwa składające się głównie z amatorów), ale nie można było wykluczyć wpływu na handel, ponieważ możliwe było również organizowanie wydarzeń na średnią i dużą skalę – pomimo faktu, że „byłoby mało prawdopodobne, że wydarzenia odbywające się w hali konkurowałyby z arenami w sąsiadujących krajach”. W decyzji Komisji z dnia 13 grudnia 2013 r. w sprawie SA.37373 (2013/N) – Holandia – Thialf ice arena, Heerenveen (Dz.U. C 50 z 21.02.2014 r. str. 9, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/250448/250448_1502751_94_2.pdf) uznano, że renowacja i unowocześnienie areny lodowej miały głównie lokalne skutki. Wskazano, że najbliższa granica z innym państwem członkowskim (Niemcy) była odległa i że geograficzny rynek na rekreacyjną jazdę na łyżwach (główny sposób wykorzystania unowocześnianego obiektu) ma zasadniczo charakter lokalny, jednak potencjalny wpływ na handel pomiędzy państwami członkowskimi nie był wykluczony ze względu na możliwą organizację wydarzeń sportowych i innych wynikającą z dobrych referencji technicznych (obiekt cieszył się wysokim stopniem oficjalnego zaklasyfikowania w swojej branży). W decyzji Komisji z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie SA.37109 (2013/N) - Belgia - Stadiony piłkarskie we Flandrii (Dz.U. C 69, 7.03.2014, str. 13, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/249493/249493_1510284_167_2.pdf), która dotyczyła budowy/unowocześnienia stadionów na potrzeby zawodowych drużyn piłkarskich grających w pierwszej i drugiej belgijskiej lidze, zauważono zasadniczo, że konkurencja pomiędzy zawodowymi klubami piłkarskimi ma oczywisty wymiar międzynarodowy – przy szczególnym uwzględnieniu istnienia ponadnarodowych standardów branżowych, które budowa stadionu musi spełniać.

¹³ W decyzji z 12 stycznia 2001 r. w sprawie N 258/2000 – Niemcy – Basen rekreacyjny Dorsten (Dz. U. C 172 z 16.06.2001, str. 16, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137009/137009_1153410_12_2.pdf) Komisja uznała, że pomoc na rzecz obiektów ukierunkowanych na przyciągnięcie zagranicznych gości prawdopodobnie wpłynie na handel pomiędzy państwami członkowskimi. Jednak uznając, że basen będzie wykorzystywany głównie przez lokalnych mieszkańców i nie ma specjalnych cech, które mogłyby przyciągnąć klientów z zagranicy, Komisja doszła do wniosku, że pomoc nie miała wpływu na handel.

¹⁴ W decyzji w sprawie C 10/2003 – Holandia – Porty rekreacyjne (zob. przypis 5) Komisja postanowiła, że pomoc udzielona dwóm marinom, których celem nie było przyciągnięcie zagranicznych gości i gdzie udział użytkowników z zagranicy mieścił się w zakresie 0,25% i 14%, nie wpłynęła na handel pomiędzy państwami członkowskimi.

przyznano wsparcie państwa, uznaje się, że cała grupa będzie korzystać z takiej pomocy¹⁵. W konsekwencji, jeśli taka grupa prowadzi kilka podobnych obiektów w jednym państwie członkowskim lub prowadzi działalność komercyjną również w innych państwach członkowskich, przyznana pomoc z dużym prawdopodobieństwem wpłynie na handel pomiędzy państwami członkowskimi i będzie stanowić pomoc państwa¹⁶.

Brak korzyści ekonomicznych: Inwestycje spełniające warunki testu prywatnego inwestora

9. Jeśli udowodniono, że Państwo, zapewniając niezbędne finansowanie, działało na takich samych zasadach i warunkach jak inwestor komercyjny, wówczas pomoc państwa nie ma miejsca. Powyższe powinno zostać wykazane przez: (i) istotne wspólne inwestycje przedsiębiorców wykonywane zgodnie z zasadą *pari passu*, tzn. na takich samych zasadach i warunkach jak inwestycje organów władzy publicznej; i/lub (ii) istnienie (ex ante) rozsądnego biznesplanu (najlepiej zatwierdzonego przez zewnętrznych ekspertów) wykazującego, że inwestycja zapewnia inwestorom odpowiednią stopę zwrotu - co stoi w zgodzie ze zwykłą rynkową stopą zwrotu przewidywaną przez przedsiębiorców komercyjnych dla porównywalnych projektów, biorąc pod uwagę okoliczności towarzyszące każdemu indywidualnemu przypadkowi. Należy przy tym zauważyć, że obecność przyznanej wcześniej lub przyznanej równolegle pomocy państwa dotyczącej tego samego projektu może uczynić niewłaściwym wniosek, że podobny środek finansowania zostałby również podjęty przez inwestora w warunkach gospodarki rynkowej.

Brak korzyści ekonomicznych: działanie infrastruktury zostaje powierzone jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z kryteriami Altmark

10. Istnienie korzyści ekonomicznych może zostać wykluczone w przypadku, gdy: (i) projekt jest konieczny w celu świadczenia usług, które mogą być traktowane jako usługi faktycznie świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG)¹⁷, dla których jasno określono zobowiązania dot. usług publicznych; (ii) parametry dot. rekompensaty zostały określone z wyprzedzeniem i w przejrzysty sposób; (iii) nie zapłacono rekompensaty przekraczającej koszt netto zapewnienia usługi publicznej plus rozsądny zysk; oraz (iv) UOIG została przyznana na drodze procedury udzielania zamówień publicznych zapewniającej świadczenie usługi przy najmniejszym koszcie realizacji lub też rekompensata nie przekracza wymogów sprawnie działającej firmy¹⁸.

¹⁵ Zob. Decyzja Komisji z dnia 5 grudnia 2012 r. w sprawie SA.33952 - *Ośrodki wspinaczkowe*, Dz.U. C 21 z 24.01.2013, str. 1, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/246072/246072_1392662_211_2.pdf, motywy 62-63.

¹⁶ Na przykład w decyzji w sprawie SA.33952 – *Ośrodki wspinaczkowe* (zob. przypis 16) Komisja uznała, że pomoc przyznana jednemu ośrodkowi wspinaczkowemu o charakterze lokalnym, ale kontrolowanym przez grupę posiadającą oddziały prowadzące kilka obiektów wspinaczkowych w całych Niemczech i świadczące usługi hotelowo-restauracyjne w Austrii i we Włoszech, prawdopodobnie wpływała na handel pomiędzy państwami członkowskimi.

¹⁷ Może się tak stać np. wtedy, gdy gmina decyduje się na wybudowanie stadionu sportowego dla lokalnych mieszkańców i szkół, pod warunkiem, że infrastruktura taka będzie otwarta dla każdego.

¹⁸ Patrz Sprawa C-280/00 *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* UE:C:2003:415 oraz Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 4.

Rozporządzenie de minimis UOIG¹⁹

11. Publiczne finansowanie przyznane za świadczenie UOIG nieprzekraczające 500 000 EUR w ciągu trzech lat nie jest traktowane jako pomoc państwa, pod warunkiem, że spełnione zostały również inne warunki rozporządzenia *de minimis* dotyczącego UOIG.

Przypadki, w których nie ma potrzeby zgłaszania pomocy państwa do zatwierdzenia, ale mogą mieć zastosowanie inne wymagania

12. Możliwa pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym i można ją przyznać bez obowiązku zgłoszenia w następujących dwóch przypadkach:

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)²⁰

13. Pomoc może być zwolniona z obowiązku zgłoszenia, jeśli zostanie przyznana zgodnie z warunkami GBER. Zastosowanie może mieć w szczególności **art. 55 GBER** dopuszczający pomoc dla infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej do 15 mln EUR lub całkowitych kosztów powyżej 50 mln EUR na projekt. Jak przewidziano w art. 55 GBER, należy zauważyć, że infrastruktura sportowa, na którą przyznano wsparcie, nie może być używana wyłącznie przez profesjonalnych sportowców. Wymagane jest spełnienie wszystkich warunków określonych w art. 55 GBER oraz ogólnych postanowień Rozdziału 1 GBER.
14. Zastosowanie może mieć również **art. 14 GBER** dopuszczający regionalną pomoc inwestycyjną, pod warunkiem, że inwestycja taka będzie prowadzona na obszarze objętym pomocą, intensywność pomocy ustalona na mapie pomocy regionalnej nie zostanie przekroczona, a wszystkie warunki określone w art. 14 GBER zostaną spełnione. Podkreśla się, że spełnić należy wszystkie warunki określone w art. 14 GBER i w ogólnych warunkach Rozdziału 1 GBER.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Decyzja w sprawie UOIG²¹

15. Jeżeli infrastruktura sportowa i wielofunkcyjna infrastruktura rekreacyjna jest budowana lub odnawiana w celu ułatwienia świadczenia UOIG, można ją uznać za część misji UOIG. Pomoc państwa przyznawana w ramach kompensacji takiej UOIG w wysokości do 15 mln EUR rocznie, (średnia dla całego okresu trwania powierzenia²²), może zostać zwolniona z obowiązku zgłaszania na podstawie **Decyzji w sprawie UOIG**, pod warunkiem, że kryteria tej Decyzji zostały spełnione:

¹⁹ Rozporządzenie Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.04.2012 r., str. 8.

²⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.06.2014 r., str. 1.

²¹ Patrz decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.

²² Wstępne wsparcie dotyczące inwestycji w niezbędną infrastrukturę może zostać uśrednione jako (roczna) rekompensata w okresie powierzenia (zazwyczaj 10 lat, chyba że amortyzacja inwestycji uzasadnia zastosowanie dłuższego okresu) jako rekompensata usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym.

definicja oraz powierzenie UOIG, parametry rekompensaty ustanowione ex ante w sposób przejrzysty, kwota rekompensaty nieprzekraczająca kosztów świadczenia UOIG plus rozsądny zysk, mechanizm wycofania zapobiegający zawyżonej kompensacji.

Przypadki, w których zgłoszenie pomocy państwa do zatwierdzenia jest konieczne

16. Jeżeli środek stanowi potencjalnie pomoc państwa oraz nie spełnia warunków umożliwiających zwolnienie z obowiązku zgłaszania, wymagane jest powiadomienie Komisji w celu zatwierdzenia pomocy państwa.

Pomoc państwa przyznanej na potrzeby infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej zgodnie z art. 107(3)(c) TFUE

17. W takim przypadku ocena pomocy przyznanej na potrzeby infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej jest zazwyczaj przeprowadzana zgodnie z art. 107(3)(c) TFUE²³.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Zasady Ramowe UOIG²⁴

18. Zgodność pomocy państwa w zakresie finansowania infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej, która jest niezbędna do świadczenia faktycznej UOIG i której wysokość przekracza 15 mln EUR rocznie, może być oceniana na podstawie Zasad Ramowych UOIG.

Źródła:

- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1.
- Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.

²³ Zob. np. decyzję Komisji z dnia 2 października 2013 r. w sprawie SA.36105 – Niemcy – Fussballstadion Chemnitz, Dz.U. C 50 z 21.02.2014 r., str. 4.

²⁴ Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 15.

SIATKA ANALITYCZNA INFRASTRUKTURY NR 7¹ - BUDOWA INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ

Zastrzeżenie: Poniższy tekst ma na celu przedstawienie bieżących zasad oraz praktyk decyzyjnych i nie przesądza o możliwych zmianach w zasadach przyznawania pomocy państwa oraz o sposobie stosowania reguł udzielania zamówień publicznych. Służby DG COMP są w każdej sytuacji dostępne w celu zapewnienia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego zgłoszenia.

Ogólne zasady

1. Niniejsza siatka analityczna dotyczy wyłącznie pomocy inwestycyjnej przyznanej na budowę, w tym modernizację, infrastruktury energetycznej.
2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjmuje się, że infrastruktura energetyczna oznacza wszelki sprzęt fizyczny lub obiekty zlokalizowane w Unii lub łączące Unię z co najmniej jednym państwem zewnętrznym i mieszczące się w kategoriach określonych w Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią 2014-2020 (EEAG)². Definicja ta obejmuje np. infrastrukturę przesyłową, dystrybucyjną i magazynową energii elektrycznej, inteligentne sieci energetyczne, gazociąg przesyłowy i dystrybucyjny, podziemne magazyny gazu, obiekty do regazyfikacji lub dekompresji skroplonego gazu ziemnego, naftociągi i przepompownie, sieci rurociągów CO₂. Pełna lista elementów sieci mieszczących się w pojęciu infrastruktury energetycznej została przedstawiona w punktach (19)-(31) EEAG.
3. Definicja infrastruktury energetycznej przyjęta na potrzeby niniejszego dokumentu nie obejmuje pomocy na bloki energetyczne czy pomocy na budowę lub funkcjonowanie miejskiego systemu ciepłowniczego³.

Istnienie pomoc państwa

Działalność gospodarcza

4. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem sądów unijnych, za każdym razem, kiedy jakikolwiek podmiot podejmuje działalność gospodarczą, bez względu na jej status prawny i sposób finansowania, można go uznać za przedsiębiorstwo na potrzeby prawa UE dot. konkurencji. Budowa, modernizacja lub rozbudowa infrastruktury wykorzystywanej do celów komercyjnych stanowi działalność gospodarczą. Dlatego podmiot przeprowadzający takie działanie, bez względu na to,

¹ Niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa przez sądy unijne.

² Wytyczne w sprawie pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią na lata 2014-2020, Dz.U. C 200 z 28.06.2014, str. 1.

³ Takie projekty mogą być wspierane zgodnie ze szczegółowymi zapisami GBER oraz/lub EEAG. Na przykład *między innymi* wskazaniami, EEAG odnosi się w przypisie 6 do Konkluzji Rady Europy z 23 maja 2013 r., które potwierdziły potrzebę wygaszenia subsydiów mających negatywny wpływ środowiskowy lub gospodarczy, w tym dla paliw kopalnych, w celu ułatwienia inwestycji w nową i inteligentną infrastrukturę energetyczną.

czy reprezentuje sektor publiczny, czy prywatny, na potrzeby prawa UE dot. pomocy państwa jest uznawany za przedsiębiorstwo, a jego finansowanie może mieścić się w zakresie zastosowania pomocy państwa. Infrastruktura energetyczna jest zazwyczaj rozwijana z myślą o jej komercyjnym wykorzystaniu, tj. transporcie, dystrybucji, magazynowaniu itp. produktów energetycznych za opłatą. Dlatego finansowanie publiczne infrastruktury energetycznej dotyczy działania o charakterze gospodarczym i stąd z zasady podlega regulacjom dotyczącym pomocy państwa.

Potencjał w zakresie zniekształcenia konkurencji

5. W zakresie, w jakim rynek energetyczny jest uwolniony, finansowanie publiczne może wpłynąć na konkurencję, dlatego zastosowanie znajdują zasady regulujące pomoc państwa. Zniekształcenia konkurencji nie można wykluczyć nawet w przypadku tzw. monopolu naturalnych lub prawnych (ustanowionych zgodnie z prawem UE) na poziomie lokalnym, regionalnym lub państwowym, w szczególności w sytuacjach, gdzie beneficjent może działać na innych rynkach geograficznych lub rynkach usług/produktów lub gdzie istnieje pewien zakres konkurencji o rynek (np. po wygaśnięciu licencji). Na rynkach zamkniętych dla konkurencji z mocy prawa wyżej wspomniane skutki są nadal możliwe, jeśli tylko dany rynek zostanie uwolniony. Należy wziąć również pod uwagę potencjalne skutki dla rynków sąsiadujących. Do takich skutków można zaliczyć np.: (i) skutki dla rynków stanowiących wcześniejsze ogniwo w dostawie energii (w szczególności w przypadkach przedsiębiorstw zintegrowanych pionowo, o ile nie wprowadzono oddzielnej rachunkowości); (ii) skutki dla rynków stanowiących późniejsze ogniwo w (lokalnej) dystrybucji (takie jak stworzenie barier w zakresie wchodzenia na rynek i wzmocnienia pozycji obecnych podmiotów poprzez zwiększoną sprzedaż (nowym) klientom); lub (iii) skutki dla rynków alternatywnych dla określonych typów infrastruktury (np. podziemne magazyny gazu kontra terminale LNG).
6. Dodatkowo pomoc państwa przyznana na budowę lub modernizację infrastruktury energetycznej może pośrednio być źródłem dodatkowych zysków dla operatorów, co w efekcie może skutkować wzmocnieniem ogólnej pozycji finansowej beneficjenta względem jego konkurentów. W przypadku połączeń międzysystemowych istnieje ryzyko zniechęcenia ewentualnych inwestorów rynkowych i powstrzymania przyszłego zainteresowania ze strony konkurencyjnych operatorów lub przynajmniej obniżenia wartości innych inwestycji w zakresie połączeń międzysystemowych. Dodatkowo poprzez wzmocnienie pozycji operatorów infrastruktury i sprzyjanie rozwojowi dostępnej infrastruktury pomoc taka może wpływać na modele konkurencji pomiędzy źródłami energii, które są częściowo zastępowalne (np. pomiędzy różnymi formami paliw kopalnych i źródeł odnawialnych) w zakresie produkcji energii elektrycznej i ciepłej.

Wpływ na handel

7. Pomoc wywiera wpływ, ponieważ produkty energetyczne są w dużej mierze sprzedawane w całym Europejskim Obszarze Gospodarczym i na rynkach globalnych.

Przypadki, w których istnienie pomocy państwa jest wykluczone

Brak potencjalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi: de minimis

8. Wsparcie przyznane na mocy rozporządzenia *de minimis* nie jest traktowane jako pomoc państwa, jeżeli wsparcie przyznane pojedynczemu przedsiębiorstwu nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat, przy jednoczesnym przestrzeganiu warunków.⁴

Brak korzyści ekonomicznych: Inwestycje spełniające warunki testu prywatnego inwestora

9. Jeśli udowodniono, że Państwo, zapewniając niezbędne finansowanie, działało na takich samych zasadach i warunkach jak inwestor komercyjny, wówczas pomoc państwa nie ma miejsca. Powyższe powinno zostać wykazane przez: (i) istotne wspólne inwestycje przedsiębiorców wykonywane zgodnie z zasadą *pari passu*, tzn. na takich samych zasadach i warunkach jak inwestycje organów władzy publicznej; i/lub (ii) istnienie (*ex ante*) rozsądnego biznesplanu (najlepiej zatwierdzonego przez zewnętrznych ekspertów) wykazującego, że inwestycja zapewnia inwestorom odpowiednią stopę zwrotu - co stoi w zgodzie ze zwykłą rynkową stopą zwrotu przewidywaną przez przedsiębiorców komercyjnych dla porównywalnych projektów, biorąc pod uwagę okoliczności towarzyszące każdemu indywidualnemu przypadkowi. Należy przy tym zauważyć, że obecność przyznanej wcześniej lub przyznanej równoległe pomocy państwa dotyczącej tego samego projektu może uczynić niewłaściwym wniosek, że podobny środek finansowania zostałby również podjęty przez inwestora w warunkach gospodarki rynkowej.

Brak korzyści ekonomicznych: działanie infrastruktury zostaje powierzone jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) zgodnie z kryteriami Altmark

10. W przypadku regulowanych składników majątku infrastruktura energetyczna jest w dużej mierze budowana przez podmioty działające na rynku i finansowana z opłat użytkowników. W większości państw członkowskich nie można zaobserwować publicznego finansowania ogólnej infrastruktury energetycznej. Dlatego na ogół uważa się, że niewłaściwe byłoby przypisywanie określonych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych działaniu, które jest w satysfakcjonujący sposób świadczone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w normalnych warunkach rynkowych.
11. Jednak w wyjątkowych okolicznościach, gdy rynek nie jest w stanie dostarczyć usług w satysfakcjonujący sposób i na warunkach (takich jak cena, obiektywne cechy jakościowe, ciągłość i dostęp do usług), które są zgodne z interesem publicznym, państwa członkowskie mogą zdecydować się na udzielenie dostawcy usług rekompensaty w ramach jasno określonej i powierzonej usługi faktycznie świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym. Może być to na przykład szczególnie istotne w sytuacji, gdy pojawia się trudność w zapewnieniu dostępu do infrastruktury energetycznej po przystępnych cenach dla użytkowników końcowych.
12. Dlatego w takich przypadkach istnienie korzyści ekonomicznych może zostać wykluczone w sytuacji, gdy: (i) realizacja projektu jest konieczna w celu świadczenia usług, które mogą być

⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013 r., str. 1.

traktowane jako usługi faktycznie świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG), dla których jasno określono zobowiązania dot. usług publicznych⁵; (ii) parametry dot. rekompensaty zostały określone z wyprzedzeniem i w przejrzysty sposób; (iii) nie zapłacono rekompensaty przekraczającej koszt netto zapewnienia usługi publicznej plus rozsądny zysk; oraz (iv) UOIG została przyznana na drodze procedury udzielania zamówień publicznych zapewniającej świadczenie usługi przy najmniejszym koszcie realizacji lub też rekompensata nie przekracza wymogów sprawnie działającej firmy⁶.

Rozporządzenie de minimis UOIG⁷

13. Publiczne finansowanie przyznane za świadczenie UOIG nieprzekraczające 500 000 EUR w ciągu trzech lat nie jest traktowane jako pomoc państwa, pod warunkiem, że spełnione zostały również inne warunki rozporządzenia *de minimis* dotyczącego UOIG.

Przypadki, w których nie ma potrzeby zgłaszania pomocy państwa do zatwierdzenia, ale mogą mieć zastosowanie inne wymagania

14. Możliwa pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym i można ją przyznać bez obowiązku zgłoszenia w następujących przypadkach:

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)⁸

15. Pomoc może być zwolniona z obowiązku zgłoszenia, jeśli zostanie przyznana zgodnie z GBER. Zastosowanie może mieć w szczególności art. 48 GBER dopuszczający pomoc inwestycyjną dla infrastruktury energetycznej⁹ w wysokości do 50 mln EUR (na przedsiębiorstwo, na projekt inwestycyjny). Oprócz szczegółowych zapisów art. 48 GBER należy przestrzegać zapisów Rozdziału 1 GBER. Art. 48 GBER zawiera w szczególności następujące warunki:

- Infrastruktura energetyczna musi być zlokalizowana w obszarach objętych pomocą;
- Infrastruktura energetyczna w pełni podlega przepisom dotyczącym stawek i dostępu zgodnie z prawodawstwem regulującym wewnętrzny rynek energii;
- Za koszty kwalifikowalne uznaje się koszty inwestycji;
- Kwota pomocy nie może przekraczać różnicy pomiędzy kosztami kwalifikowalnymi i zyskiem operacyjnym z inwestycji. Zysk operacyjny może zostać odjęty od kosztów

⁵ Na przykład na terenach trudnodostępnych.

⁶ Patrz Sprawa C-280/00 Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg UE:C:2003:415 oraz Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 4.

⁷ Rozporządzenie Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.04.2012 r., str. 8.

⁸ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1.

⁹ Z wyjątkiem projektów w zakresie magazynowania energii elektrycznej i infrastruktury naftowej.

kwalifikowalnych *ex ante* lub w ramach mechanizmu wycofania.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Decyzja w sprawie UOIG¹⁰

16. W zakresie, w jakim budowa infrastruktury energetycznej towarzyszy jasno określonej i powierzonej faktycznej UOIG, pomoc państwa przyznawana w ramach kompensacji takiej UOIG w wysokości do 15 mln EUR rocznie, (średnia dla całego okresu trwania powierzenia¹¹), może zostać zwolniona z obowiązku zgłaszania na podstawie **Decyzji w sprawie UOIG**, pod warunkiem, że kryteria tej Decyzji zostały spełnione: definicja oraz powierzenie UOIG, parametry rekompensaty¹² ustanowione *ex ante* w sposób przejrzysty, kwota rekompensaty nieprzekraczająca kosztów świadczenia UOIG plus rozsądny zysk, mechanizm wycofania zapobiegający zawyżonej kompensacji.

Przypadki, w których zgłoszenie pomocy państwa do zatwierdzenia jest konieczne

17. Jeżeli środek stanowi pomoc państwa oraz nie spełnia warunków umożliwiających zwolnienie z obowiązku zgłaszania, wymagane jest powiadomienie Komisji w celu zatwierdzenia pomocy państwa.

Wytyczne energetyczne i środowiskowe (EEAG)

18. Zgodność pomocy państwa przyznanej na rzecz infrastruktury energetycznej jest zazwyczaj oceniana w oparciu o EEAG z zastrzeżeniem, że warunki określone w punkcie 3.8 EEAG.
19. Infrastruktura energetyczna jest wyłączona z zakresu zastosowania Wytycznych w sprawie pomocy regionalnej¹³.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Zasady ramowe UOIG¹⁴

20. W zakresie, w jakim budowa infrastruktury energetycznej jest niezbędna do świadczenia jasno określonej i powierzonej faktycznej UOIG, zgodność pomocy przekraczającej 15 mln EUR rocznie można ocenić w oparciu o Zasady ramowe UOIG.

¹⁰ Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106(2) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L7 z 11.01.2012 r., str. 3.

¹¹ Wstępne wsparcie dotyczące inwestycji w niezbędną infrastrukturę może zostać uśrednione jako (roczna) rekompensata w okresie powierzenia: zazwyczaj 10 lat, chyba że amortyzacja inwestycji uzasadnia (infrastruktura taka może być amortyzowana przez więcej niż 10 lat).

¹² Wstępne wsparcie dotyczące inwestycji w niezbędną infrastrukturę może zostać uśrednione jako (roczna) rekompensata w okresie powierzenia (zazwyczaj 10 lat, chyba że amortyzacja inwestycji uzasadnia zastosowanie dłuższego okresu) jako rekompensata usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym.

¹³ Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020, Dz.U. C 209 z 23.07.2013 r., str. 1. Informacje na temat wyłączenia infrastruktury energetycznej zob. pkt 11.

¹⁴ Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 15.

Źródła:

- Wytoczne w sprawie pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią na lata 2014-2020 (2014/C 200/01) Dz.U. C 200 z 28.06.2014, str. 1.
- Wytoczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020, Dz.U. C 209 z 23.07.2013, str. 1.
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1.
- Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106(2) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.
- Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, Dz.U. C 8, z 11.01.2012 r., str. 15.

Indykatywny wykaz decyzji Komisji podjętych zgodnie z zasadami pomocy państwa przyznanej na rzecz infrastruktury energetycznej:

Indykatywny wykaz przypadków na podstawie art. 107(3)(c) TFUE przed przyjęciem EEAG:

- N 55/2009 – PL – Pomoc na budowę i modernizację sieci elektroenergetycznych umożliwiających przyłączenie i przesył energii ze źródeł odnawialnych w Polsce:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/229627/229627_976404_32_1.pdf
- N 56/2009 – PL – Pomoc na modernizację i wymianę sieci dystrybucji energii elektrycznej w Polsce: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/229628/229628_976408_32_1.pdf
- N 594/2009 – PL – Pomoc dla Gaz-System SA na rzecz gazociągów przesyłowych w Polsce:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/233663/233663_1085184_36_1.pdf
- N 660/2009 – PL – Pomoc dla PGNiG na rzecz podziemnych magazynów gazu w Polsce:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/234044/234044_1118402_56_1.pdf
- N 629/2009 – RO – Dotacje na inwestycje w sieci przesyłowe energii elektrycznej i gazu ziemnego:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/233848/233848_1177808_84_2.pdf
- N 542/2010 – PL – Budowa elektroenergetycznej linii międzysystemowej i transgranicznej pomiędzy Polską i Litwą:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/238433/238433_1191452_40_3.pdf
- SA. 31953 - PL - Budowa terminalu LNG w Świnoujściu:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/241631/241631_1267250_72_3.pdf
- SA. 36740 - LT - Pomoc dla terminalu LNG Klaipėdos Nafta:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/250416/250416_1542635_190_2.pdf
- SA. 35977 - EL - II modernizacja terminalu LNG w Revithoussa:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/247194/247194_1517529_163_2.pdf
- SA. 36890 - EL - Linia elektroenergetyczna 400 kV łącząca podstację najwyższych napięć Lagada i podstację najwyższych napięć Philippi:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/249106/249106_1621479_71_2.pdf
- SA. 35197 – EL – Rurociąg wysokociśnieniowy gazu ziemnego do Ag. Theodori - Megalopoli:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/247391/247391_1555138_113_2.pdf
- SA. 36892 - EL - Podstacja EHV Megalopoli:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/249108/249108_1621450_69_2.pdf
- SA. 35975 - EL - Dostawa i instalacja podziemnych linii 150 kV dla podstacji Iraklio I zasilających z systemu (Linia przesyłowa 150 kV Linoperaramata -Ierapetra):
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/247192/247192_1621488_119_2.pdf
- SA. 35695 – EL – Pomoc na rzecz połączenia międzysystemowego pomiędzy Cykladami a Krajowym Kontynentalnym Połączonym Systemem Przesyłowym:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/252208/252208_1621522_59_2.pdf

Indykatywny wykaz przypadków przyjętych na podstawie EEAG:

- SA. 36290 - UK - Rozbudowa Gazociągu północnoirlandzkiego na zachód i północny zachód:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/252947/252947_1580489_102_2.pdf
- SA. 38918 – SE – Pożyczki dla operatorów sieci ułatwiające podłączenie energii ze źródeł odnawialnych:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/255685/255685_1664987_53_2.pdf

SIATKA ANALITYCZNA INFRASTRUKTURY NR 8:¹INFRASTRUKTURA DLA USŁUG Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI

Zastrzeżenie: Poniższy tekst ma na celu przedstawienie bieżących zasad oraz praktyk decyzyjnych i nie przesądza o możliwych zmianach w zasadach przyznawania pomocy państwa oraz o sposobie stosowania reguł udzielania zamówień publicznych. Służby DG COMP są w każdej sytuacji dostępne w celu zapewnienia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego zgłoszenia.

Ogólne zasady

Wprowadzenie do rynku usług z zakresu gospodarki odpadami

1. Niniejsza siatka analityczna dotyczy pomocy przyznanej na budowę infrastruktury związanej ze świadczeniem usług z zakresu gospodarki odpadami, z wyłączeniem infrastruktury odprowadzania ścieków.
2. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem sądów unijnych, za każdym razem, kiedy jakikolwiek podmiot podejmuje działalność gospodarczą, bez względu na jej status prawny i sposób finansowania, można go uznać za przedsiębiorstwo na potrzeby prawa UE dot. konkurencji. Budowa, modernizacja lub rozbudowa infrastruktury gospodarki odpadami wykorzystywanej do celów komercyjnych stanowi działalność gospodarczą. Dlatego podmiot przeprowadzający takie działanie, bez względu na to, czy reprezentuje sektor publiczny, czy prywatny, na potrzeby prawa UE dot. pomocy państwa jest uznawany za przedsiębiorstwo, a jego finansowanie może mieścić się w zakresie zastosowania pomocy państwa.
3. Na ogół gospodarczy charakter gospodarki odpadami jest widoczny przez to, że w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) istnieją lukratywne, ugruntowane rynki usług tego typu². Potencjalni beneficjenci pomocy w tym sektorze działają jako koncesjonariusze i można uznać, że świadczą UOIG. W konsekwencji może istnieć zwiększone ryzyko subsydiowania krzyżowego innych działań gospodarczych takich beneficjentów. Dlatego przyznawanie koncesji powinno zawsze następować w drodze otwartego i transparentnego postępowania przetargowego. Co więcej, w przypadku zgłoszenia środków pomocowych, w którym beneficjenci są koncesjonariuszami, państwa członkowskie mogą chcieć nałożyć obowiązek stałej kontroli ustaleń koncesyjnych.
4. Gospodarka odpadami może dotyczyć bezpośredniego świadczenia usług gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom, co ma zazwyczaj wąski zakres, szczególnie geograficzny (odpowiadający zazwyczaj granicom gminy). Jednak międzynarodowe przedsiębiorstwa czasem

¹ Niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa przez sądy unijne.

² Zob. Dokument roboczy służb Komisji „Zastosowanie zasad UE w sprawie pomocy państwa do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym od 2005 r. oraz wynik konsultacji społecznych”, Bruksela, 23.03.2011, SEC(2011) 397 ostateczny, punkt 3.3.1.

angażują się w takie bezpośrednie świadczenie usług.

5. Sektor gospodarki odpadami jest w dużym stopniu uregulowany na poziomie krajowym i unijnym. W tym kontekście podstawowymi zasadami prawodawstwa unijnego jest zasada hierarchii postępowania z odpadami, która ustala priorytety pomiędzy sposobami obróbki odpadów, oraz zasada „zanieczyszczający płaci”, według której przedsiębiorstwa wytwarzające odpady powinny ponieść koszt ich przetwarzania. Jak dokładniej opisano poniżej, do najważniejszych unijnych instrumentów pomocy państwa zalicza się: (i) Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)³ (ii) Wytyczne w sprawie pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią (EEAG)⁴; (iii) Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej (RAG)⁵; (iv) Decyzja UOIG⁶ oraz (v) Zasady ramowe UOIG⁷.
6. Pewne projekty z zakresu gospodarki odpadami, na które przyznano pomoc państwa (na przykład projekty dotyczące infrastruktury do spalania odpadów), mogą prowadzić do produkcji energii. Takie projekty mogą być wspierane zgodnie ze szczegółowymi zapisami GBER oraz/lub EEAG, a niniejsza siatka ich nie dotyczy⁸.

Przypadki, w których istnienie pomocy państwa jest wykluczone

Brak potencjalnego wpływu na konkurencję i handel: rynek jest zamknięty dla konkurencji (np. wyłączne prawa), a beneficjent nie ma zakazu prowadzenia działalności na innych rynkach geograficznych lub rynkach usług/produktów.

7. Za każdym razem, gdy rynek jest otwarty dla konkurencji, finansowanie publiczne może wpłynąć na konkurencję, a przez to zastosowanie mogą mieć zasady przyznawania pomocy państwa.
8. Jeśli rynki są zamknięte dla konkurencji, pomoc państwa nie ma miejsca. Brak jest potencjalnego wpływu na konkurencję i handel, jeżeli beneficjent posiada wyłączne prawo na rynku usług z zakresu gospodarki odpadami oraz nie prowadzi i nie może prowadzić działalności na innych rynkach (np. produkcji energii) lub obszarach geograficznych otwartych dla konkurencji. Ocena zależy od zasad

³ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.06.2014 r., str. 1.

⁴ Wytyczne w sprawie pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią na lata 2014-2020, Dz.U. C 200 z 28.06.2014, str. 1.

⁵ Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020, Dz.U. C 209 z 23.07.2013 r., str. 1. Zobacz też np. decyzję Komisji z dnia 24 lutego 2010 w sprawie N 495/2009 – Łotwa – *Obiekt sortowania i recyklingu odpadów elektrycznych i elektronicznych w Tume*, Dz.U. C 94 z 14.04.2010, str. 9 http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/232806/232806_1080784_34_1.pdf. Pomimo „pozytywnych skutków” dla innych przedsiębiorstw i „poprawy wydajności regionalnego systemu odbioru odpadów”, pomoc została zgłoszona przede wszystkim zgodnie z zasadami RAG ze względu na to, że pomoc ta miała się przyczynić do rozwoju regionalnego na Łotwie.

⁶ Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106(2) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.

⁷ Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 15.

⁸ Patrz punkt 3.3, 3.4 i 3.5 EEAG.

krajowych/regionalnych/lokalnych w danym państwie członkowskim. Jeżeli odbiorca prowadzi działalność na innych rynkach, finansowanie infrastruktury, która mieści się w zarezerwowanym obszarze, może stanowić pomoc państwa. Prowadzenie oddzielnych rachunków⁹ dla działalności na różnych rynkach pozwala na identyfikację ewentualnego subsydiowania krzyżowego pomiędzy rynkami lub wśród nich.

Brak potencjalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi: *de minimis*

9. Wsparcie przyznane na mocy rozporządzenia *de minimis* nie jest traktowane jako pomoc państwa, jeżeli wsparcie przyznane pojedynczemu przedsiębiorstwu nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat, przy jednoczesnym przestrzeganiu warunków.¹⁰

Brak korzyści ekonomicznych: działanie infrastruktury zostaje powierzone jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) zgodnie z kryteriami Altmark

10. Świadczenie „powszechnych” usług z zakresu gospodarki odpadami zarówno dla gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorstw¹¹, może zostać powierzone jako UOIG¹². Dlatego w takim przypadku istnienie korzyści ekonomicznych może zostać wykluczone w przypadku, gdy: (i) projekt jest konieczny w celu świadczenia usług z zakresu gospodarki odpadami, które mogą być traktowane jako usługi faktycznie świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG), dla których jasno określono zobowiązania dot. usług publicznych; (ii) parametry dot. rekompensaty zostały określone z wyprzedzeniem i w przejrzysty sposób; (iii) nie zapłacono rekompensaty przekraczającej koszt netto zapewnienia usługi publicznej plus rozsądny zysk; oraz (iv) UOIG została przyznana na drodze procedury udzielania zamówień publicznych zapewniającej świadczenie usługi przy najmniejszym koszcie realizacji lub też rekompensata nie przekracza wymogów sprawnie działającej firmy¹³.

Rozporządzenie *de minimis* UOIG¹⁴

11. Publiczne finansowanie przyznane za świadczenie UOIG nieprzekraczające 500 000 EUR w ciągu trzech lat nie jest traktowane jako pomoc państwa, pod warunkiem, że spełnione zostały również

⁹ Zgodnie z zasadami określonymi w Dyrektywie Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw, Dz.U. L 318 z 17.11.2006 r., str. 17.

¹⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013 r., str. 1.

¹¹ Zob. dla kontrastu decyzję Komisji z dnia 25 kwietnia 2012 r. – Niemcy – Stowarzyszenie na rzecz utylizacji padniętych zwierząt, Dz.U. L 236 z 01.09.2012 r., str. 1, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/237074/237074_1323831_302_2.pdf i sprawę C-126/01 *Ministere de l'Economie, des Finances et de l'Industrie v GEMO*, EU:C:2003:622.

¹² Głównie odbiór odpadów i ewentualnie przetwarzanie odpadów w należycie uzasadnionych przypadkach.

¹³ Patrz Sprawa C-280/00 *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* UE:C:2003:415 oraz Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 8.

¹⁴ Rozporządzenie Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.04.2012 r., str. 8.

inne warunki rozporządzenia *de minimis* dotyczącego UOIG.

Brak korzyści ekonomicznych: Inwestycje spełniające warunki testu prywatnego inwestora

12. Jeśli udowodniono, że Państwo, zapewniając niezbędne finansowanie, działało na takich samych zasadach i warunkach jak inwestor komercyjny, wówczas pomoc państwa nie ma miejsca. Powyższe powinno zostać wykazane przez: (i) istotne wspólne inwestycje przedsiębiorców wykonywane zgodnie z zasadą *pari passu*, tzn. na takich samych zasadach i warunkach jak inwestycje organów władzy publicznej; i/lub (ii) istnienie (ex ante) rozsądnego biznesplanu (najlepiej zatwierdzonego przez zewnętrznych ekspertów) wykazującego, że inwestycja zapewnia inwestorom odpowiednią stopę zwrotu - co stoi w zgodzie ze zwykłą rynkową stopą zwrotu przewidywaną przez przedsiębiorców komercyjnych dla porównywalnych projektów, biorąc pod uwagę wszystkie istotne okoliczności. Należy przy tym zauważyć, że obecność przyznanej wcześniej lub przyznanej równolegle pomocy państwa dotyczącej tego samego projektu może uczynić niewłaściwym wniosek, że podobny środek finansowania zostałby również podjęty przez inwestora w warunkach gospodarki rynkowej.

Przypadki, w których nie ma potrzeby zgłaszania pomocy państwa do zatwierdzenia, ale mogą mieć zastosowanie inne wymagania

13. Możliwa pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym i można ją przyznać bez obowiązku zgłoszenia w następujących dwóch przypadkach:

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)¹⁵

14. Pomoc może być zwolniona z obowiązku zgłoszenia, jeśli zostanie przyznana zgodnie z warunkami GBER. Zastosowanie może znajdować szereg zapisów GBER.
15. Obowiązywać może **art. 47 GBER** dopuszczający pomoc inwestycyjną na recyding i ponowne wykorzystanie odpadów w kwocie do 15 mln EUR (na przedsiębiorstwo, na projekt inwestycyjny), pod warunkiem, że jest ona zgodna z określonymi warunkami odzwierciedlającymi podstawowe unijne zasady ochrony środowiska¹⁶ a mianowicie, że: (i) pomoc jest przyznawana na recyding i ponowne wykorzystanie odpadów wytwarzanych przez inne przedsiębiorstwa; (ii) bez pomocy materiały poddawane recydingowi lub ponownemu wykorzystaniu zostałyby usunięte lub byłyby przetwarzane w mniej ekologiczny sposób; (iii) pomoc nie jest przyznawana innym działaniom z zakresu odzysku odpadów niż recyding; (iv) pomoc nie stanowi pośredniego zwolnienia zanieczyszczających z ciężaru, jaki powinni ponieść zgodnie z prawem unijnym lub z ciężaru, który powinien być uznany za normalny koszt firmy; (v) inwestycja nie zwiększa jedynie zapotrzebowania na recyding materiału bez zwiększania ich odbioru oraz (vi) inwestycja wychodzi poza najnowsze rozwiązania.
16. **Art. 36 GBER** dopuszczający pomoc inwestycyjną umożliwiającą przedsiębiorstwom wyjście poza unijne standardy w zakresie ochrony środowiska lub zwiększenie poziomu ochrony środowiska

¹⁵ Zob. przypis 3.

¹⁶ Zob. EEAG w szczególności sekcję 3.5.

wobec braku standardów unijnych do poziomu 15 mln EUR. Tylko część inwestycji, która jest związana z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska wykraczającym poza standardy unijne może być objęta art. 36 GBER. Z zastrzeżeniem określonych wyjątków, na mocy tego przepisu pomoc nie może być przyznana na projekty polegające wyłącznie na wczesnym wdrożeniu standardów unijnych, które zostały już przyjęte, ale nie weszły jeszcze w życie.

17. Zastosowanie może mieć również **art. 14 GBER** dopuszczający regionalną pomoc inwestycyjną, pod warunkiem, że inwestycja taka będzie prowadzona na obszarze objętym pomocą, intensywność pomocy ustalona na mapie pomocy regionalnej nie zostanie przekroczona, a wszystkie warunki określone w art. 14 zostaną spełnione.¹⁷
18. **Art. 56 GBER** dopuszczający pomoc inwestycyjną dla lokalnej infrastruktury w wysokości do 10 mln EUR pomocy lub do 20 mln EUR całkowitych kosztów. Obejmuje on wyłącznie pomoc inwestycyjną przyznaną na budowę lub modernizację infrastruktury przyczyniającej się do poprawy lokalnego środowiska biznesowego i konsumenckiego. Pomoc operacyjna nie jest wyłączona. Pomoc dla dedykowanej infrastruktury nie jest dopuszczalna zgodnie z art. 56 GBER¹⁸. Należy zaznaczyć, że art. 56 GBER będzie znajdował zastosowanie tylko tam, gdzie nie stosuje się innych przepisów GBER (np. art. 47 - zob. punkt 15).
19. Należy zauważyć, że we wszystkich przypadkach należy przestrzegać również postanowień Rozdziału 1 GBER.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Decyzja w sprawie UOIG¹⁹

20. W przypadku, gdy infrastruktura jest konieczna w celu świadczenia „powszechnych” usług z zakresu gospodarki odpadami dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, które zostały powierzone jako UOIG, można ją uznać za część misji UOIG. Pomoc państwa przyznawana w ramach kompensacji takiej UOIG w wysokości do 15 mln EUR rocznie, (średnia dla całego okresu trwania powierzenia²⁰), może zostać zwolniona z obowiązku zgłaszania na podstawie **Decyzji w sprawie UOIG**, pod warunkiem, że kryteria tej Decyzji zostały spełnione: definicja oraz powierzenie UOIG, parametry rekompensaty ustanowione ex ante w sposób przejrzysty, kwota rekompensaty nieprzekraczająca kosztów świadczenia UOIG plus rozsądny zysk, mechanizm wycofania zapobiegający zawyżonej kompensacji.

¹⁷ Należy zwrócić uwagę, że infrastruktura do spalania odpadów, która prowadzi do produkcji energii, nie mieści się w art. 14 GBER.

¹⁸ Pomoc inwestycyjna na budowę lub modernizację dedykowanej infrastruktury nie jest wyłączona z zakresu zastosowania art. 56 GBER zgodnie z art. 56(7) GBER. W sprawie SA.36147 – Niemcy – Pomoc infrastrukturalna realizowana przez Niemcy na rzecz Propapier (decyzja Komisji z dnia 1 października 2014 r.), Dz.U. L 89 z 01.04.2015, str. 72 Komisja zdecydowała, że oczyszczalnia ścieków, która była wykorzystywana przez kilku inwestorów i była dostępna dla wszystkich użytkowników bez dyskryminacji któregośkolwiek z nich, nie stanowiła dedykowanej infrastruktury, choć została wybudowana w parku przemysłowym, który zaspokajał potrzeby głównie jednej firmy.

¹⁹ Zob. przypis 6.

²⁰ Wstępne wsparcie dotyczące inwestycji w niezbędną infrastrukturę może zostać uśrednione jako (roczna) rekompensata w okresie powierzenia (zazwyczaj 10 lat, chyba że amortyzacja inwestycji uzasadnia zastosowanie dłuższego okresu) jako rekompensata usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym.

Przypadki, w których zgłoszenie pomocy państwa do zatwierdzenia jest konieczne

21. Jeżeli środek stanowi pomoc państwa oraz nie spełnia warunków umożliwiających zwolnienie z obowiązku zgłaszania, wymagane jest powiadomienie Komisji w celu zatwierdzenia pomocy państwa.
22. Zgodnie z **Wytycznymi energetycznymi i środowiskowymi (EEAG)**²¹ zgodność pomocy państwa dla infrastruktury zarządzania odpadami jest zazwyczaj oceniana na podstawie sekcji 3.5 EEAG.
23. Infrastruktura w zakresie gospodarki odpadami może być również oceniana jako pomoc przyznawana na wyjście poza standardy unijne lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku standardów unijnych lub pomoc na wczesne przystosowanie do przyszłych standardów unijnych²², przy spełnieniu warunków określonych w sekcji 3.2 EEAG.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Zasady ramowe UOIG²³

24. W zakresie, w jakim budowa infrastruktury gospodarki odpadami jest niezbędna do świadczenia jasno określonej i powierzonej faktycznej UOIG, zgodność pomocy przekraczającej 15 mln EUR rocznie można ocenić w oparciu o Zasady ramowe UOIG.

Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej (RAG)²⁴

25. Projekty dotyczące infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami w obszarach objętych pomocą, jeśli nie podlegają szczegółowym zapisom dotyczącym pomocy regionalnej w ramach GBER, mogą być również wspierane na podstawie Wytycznych w sprawie pomocy regionalnej (RAG). W tym przypadku pomoc dla infrastruktury badawczej może zostać zakwalifikowana jako pomoc na inwestycję początkową w rozumieniu RAG i będzie oceniana na podstawie warunków zgodności określonych w RAG.

Źródła:

- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1.
- Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106(2) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r.,

²¹ Zob. przypis 4.

²² Ten typ pomocy jest przeznaczony dla zagospodarowania własnych odpadów beneficjenta.

²³ Zob. przypis 12.

²⁴ Zob. przypis 10.

str. 3.

- Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 4.
- Dyrektywa Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw, Dz.U. L 318 z 17.11.2006 r., str. 17.
- Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020, Dz.U. C 209 z 23.07.2013 r., str. 1.
- Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią na lata 2014-2020, Dz.U. C 200 z 28.06.2014 r., str. 1.

SIATKA ANALITYCZNA INFRASTRUKTURY NR 9:¹INFRASTRUKTURA KOLEI, METRA I TRANSPORTU LOKALNEGO

Zastrzeżenie: Poniższy tekst ma na celu przedstawienie bieżących zasad oraz praktyk decyzyjnych i nie przesądza o możliwych zmianach w zasadach przyznawania pomocy państwa oraz o sposobie stosowania reguł udzielania zamówień publicznych. Służby DG COMP są w każdej sytuacji dostępne w celu zapewnienia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego zgłoszenia.

Ogólne zasady

1. Niniejsza siatka analityczna obejmuje finansowanie budowy i utrzymania kolei i infrastruktury transportu lokalnego (w tym metra) oraz zarządzania nimi, a także taboru metra i lokalnej komunikacji publicznej.
2. Zgodnie z przyjętym orzecznictwem sądów unijnych, za każdym razem, kiedy jakikolwiek podmiot podejmuje działalność gospodarczą, bez względu na jej status prawny i sposób finansowania, można go uznać za przedsiębiorstwo na potrzeby prawa UE dot. konkurencji. Budowa, modernizacja lub rozbudowa infrastruktury wykorzystywanej do celów komercyjnych stanowi działalność gospodarczą. Dlatego podmiot przeprowadzający takie działanie, bez względu na to, czy reprezentuje sektor publiczny, czy prywatny, na potrzeby prawa UE dot. pomocy państwa jest uznawany za przedsiębiorstwo, a jego finansowanie może mieścić się w zakresie zastosowania pomocy państwa. Inwestycja w projekt z myślą o jego przyszłym wykorzystaniu gospodarczym, z którym jest ze swej istoty związana, będzie stanowić działanie o charakterze gospodarczym. Inwestycja może być wykorzystywana przez wewnętrznego operatora transportu władz lokalnych lub przez dostawcę usług transportowych będącego osobą trzecią.

Przypadki, w których istnienie pomocy państwa jest wykluczone

Brak wpływu na konkurencję i handel pomiędzy państwami członkowskimi: Inwestycja w budowę i utrzymanie ogólnej infrastruktury kolejowej oraz zarządzanie nią

3. Obsługa głównych krajowych sieci kolejowych oraz zarządzanie nimi jest obowiązkiem państwa, czy to przez organ administracyjny, czy przez przedsiębiorstwo publiczne, a w wielu przypadkach w warunkach monopolu ustawowego². Ponieważ zarządzanie głównymi sieciami infrastruktury kolejowej oraz ich obsługa w UE są prowadzone na ogół na krajowych, ograniczonych geograficznie rynkach, na których nie istnieje konkurencja, publiczne wsparcie finansowe udzielone zarządcom

¹ Niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy państwa przez sądy unijne.

² Zob. np. decyzję Komisji z 2 maja 2013 r. w sprawie SA.35948 - Republika Czeska - Przedłużenie planu interoperacyjności w transporcie kolejowym, Dz.U. C 306, 22.10.2013, str. 7, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/247158/247158_1468536_73_2.pdf.

infrastruktury z dużym prawdopodobieństwem nie wpłynie na handel wewnątrzunijny.

4. Dlatego w przypadku, gdy infrastruktura kolejowa jest częścią ogólnej infrastruktury kolejowej zarządzanej przez zarządcę infrastruktury kolejowej, Komisja uznaje, że nie dochodzi do pomocy państwa dla projektu, jeśli spełnione zostaną następujące warunki:
 - i. nie istnieje konkurencja z racji tego, że zarządca infrastruktury ma zgodny z prawem monopol na zarządzanie główną krajową infrastrukturą kolejową³; w tym kontekście inwestycja musi dotyczyć części tej ogólnej infrastruktury kolejowej, która nie jest w inny sposób zapewniona na rynku; oraz
 - ii. finansowanie nie może sprzyjać komercyjnym działaniom zarządcy infrastruktury, który jest zobowiązany do prowadzenia oddzielnych rachunków dla swoich zadań związanych z infrastrukturą i pozostałych aktywności⁴.

Brak potencjalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi: Infrastruktura lokalna

5. Wpływ na handel między państwami członkowskimi musi zostać ustalony dla celów art. 107(1) TFUE indywidualnie dla każdego przypadku poza przypadkami, których dotyczą rozporządzenia *de minimis*.
6. W przypadku, gdy finansowana infrastruktura ma czysto lokalny charakter, jak np. małe linie kolejowe o lokalnym znaczeniu, i nieistotną liczbę użytkowników z innych państw członkowskich, a także nie jest prawdopodobne, aby przyciągnęła inwestycje zagraniczne, wsparcie nie może stanowić pomocy państwa ze względu na brak wpływu na handel.⁵

Brak potencjalnego wpływu na handel: de minimis

7. Wsparcie przyznane na mocy rozporządzenia *de minimis*⁶ nie jest traktowane jako pomoc państwa, jeżeli wsparcie przyznane pojedynczemu przedsiębiorstwu nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat, przy jednoczesnym przestrzeganiu warunków.

Brak korzyści ekonomicznych: Inwestycje spełniające warunki testu prywatnego inwestora

8. Jeśli udowodniono, że Państwo, zapewniając niezbędne finansowanie, działało na takich samych zasadach i warunkach jak inwestor komercyjny, wówczas pomoc państwa nie ma miejsca. Powyższe powinno zostać wykazane przez: (i) istotne wspólne inwestycje przedsiębiorców

³ Zob. decyzję Komisji w sprawie C 232 z 17 lipca 2002 r. w sprawie N 356/2002 - Zjednoczone Królestwo - Railtrack plc/Network Rail, Dz.U. C 232 z 28.09.2002 r., str. 2, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137131/137131_453400_5_2.pdf.

⁴ Zob. decyzję Komisji z 7 czerwca 2006 r. w sprawie N 478/2004 – Irlandia – gwarancja państwa dla pożyczek kapitałowych Coras Iompair Eirann na inwestycje w infrastrukturę, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/180019/180019_577971_10_2.pdf.

⁵ Zob. np. decyzję Komisji z dnia 7 maja 2014 r. w sprawie SA.38441 – Zjednoczone Królestwo – Isles of Scilly, Dz.U. C 5 z 09.01.2005 r., str. 4, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/252032/252032_1545484_83_5.pdf.

⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013 r., str. 1.

wykonywane zgodnie z zasadą pari passu, tzn. na takich samych zasadach i warunkach jak inwestycje organów władzy publicznej; i/lub (ii) istnienie (ex ante) rozsądnego biznesplanu (najlepiej zatwierdzonego przez zewnętrznych ekspertów) wykazującego, że inwestycja zapewnia inwestorom odpowiednią stopę zwrotu - co stoi w zgodzie ze zwykłą rynkową stopą zwrotu przewidywaną przez przedsiębiorców komercyjnych dla podobnych projektów, biorąc pod uwagę wszystkie istotne okoliczności. Należy przy tym zauważyć, że obecność przyznanej wcześniej lub przyznanej równolegle pomocy państwa dotyczącej tego samego projektu może uczynić niewłaściwym wniosek, że podobny środek finansowania zostałby również podjęty przez inwestora w warunkach gospodarki rynkowej.

9. Finansowanie infrastruktury często wymaga istotnych inwestycji kapitałowych, które w niektórych przypadkach mogą być odzyskane jedynie w bardzo długiej perspektywie i dlatego w takich okolicznościach nie zostałyby podjęte z czysto gospodarczych względów. Stąd też w takich przypadkach państwa członkowskie musiałyby skutecznie dowieść, że kryteria zastosowania TPI są spełnione⁷.

Brak korzyści ekonomicznych: działanie infrastruktury zostaje powierzone jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) zgodnie z kryteriami Altmark

10. Utrzymanie i budowa infrastruktury oraz zakup i utrzymanie taboru niezbędnych do świadczenia tych usług mogą być konieczne do świadczenia usług komunikacji publicznej. Dlatego w takim przypadku istnienie korzyści ekonomicznych może zostać wykluczone w przypadku, gdy: (i) projekt jest konieczny w celu świadczenia usługi, która może być traktowana jako **usługa faktycznie świadczona w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG)**, dla której jasno określono zobowiązania dot. usług publicznych; (ii) parametry dot. rekompensaty zostały określone z wyprzedzeniem i w przejrzysty sposób; (iii) nie zapłacono rekompensaty przekraczającej koszt netto zapewnienia usługi publicznej plus rozsądny zysk; oraz (iv) UOIG została przyznana na drodze procedury udzielania zamówień publicznych zapewniającej świadczenie usługi przy najmniejszym koszcie realizacji lub też rekompensata nie przekracza wymogów sprawnie działającej firmy przejrzysty sposób;⁸.

Przypadki, w których nie ma potrzeby zgłaszania pomocy państwa do zatwierdzenia, ale mogą mieć zastosowanie inne wymagania

11. Pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym i można ją przyznać bez obowiązku zgłoszenia w następujących przypadkach:

⁷ Zob. np. decyzję Komisji z 13 lipca 2014 r. w sprawie SA.32576 – Niemcy – Flughafen Niederrhein GmbH, Dz.U. C 279 z 14.09.2012 r., str. 1, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/243457/243457_1359832_419_2.pdf; oraz decyzję Komisji z dnia 3 października 2012 r. w sprawie SA.23600 – Niemcy – Finansowanie działań dotyczących terminalu 2 na lotnisku w Monachium, Dz.U. L 319 z 29.11.2013 r., str. 8, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/226773/226773_1399901_101_2.pdf.

⁸ Patrz Sprawa C-280/00 Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg UE:C:2003:415 oraz Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 8.

Zobowiązanie wynikające ze świadczenia usług publicznych: Rozporządzenie 1370/2007

12. Utrzymanie i budowa infrastruktury oraz zakup i utrzymanie taboru niezbędnych do świadczenia tych usług mogą być częścią zobowiązań wynikających ze świadczenia usług publicznych. W takim przypadku do kosztów związanych z wyżej wymienionymi inwestycjami zastosowanie będzie miało Rozporządzenie 1370/2007⁹.
13. Na ogół umowy o świadczenie usług publicznych muszą zostać przyznane w oparciu o otwartą, transparentną i wolną od dyskryminacji procedurę udzielania zamówień publicznych. Lokalna władza może jednak przyznać taką umowę bezpośrednio swojemu usługodawcy wewnętrznemu, pod warunkiem, że ma ona pełną kontrolę nad nim, a usługodawca ten nie prowadzi działalności poza terytorium, za który odpowiada dana lokalna władza. Dodatkowo, umowy o świadczenie usług publicznych dotyczące transportu kolejowego (z wyjątkiem metra) mogą być przyznawane bezpośrednio na okres nieprzekraczający 10 lat z możliwością przedłużenia o 5 lat.
14. Główne warunki rozporządzenia 1370/2007 w jasny sposób definiują zobowiązanie wynikające ze świadczenia usług publicznych, jasne zasady określające rekompensaty za świadczenie takich usług oraz zapobiegania zawyżonej kompensacji. Ten ostatni warunek oznacza, że podmiot świadczący usługi transportowe może otrzymać wyłącznie różnicę pomiędzy poniesionymi kosztami a przychodami z zobowiązania wynikającego ze świadczenia usług publicznych powiększoną o rozsądny zysk.
15. Jeśli te warunki zostaną spełnione, uznaje się, że finansowanie zobowiązania wynikającego z świadczenia usług publicznych jest zgodne z zasadami rynku wewnętrznego i może zostać wdrożone bez zgłaszania Komisji.

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)¹⁰

16. Pomoc może być zwolniona z obowiązku zgłoszenia, jeśli zostanie przyznana zgodnie z warunkami GBER. Zastosowanie może mieć art. 56 GBER dopuszczający pomoc inwestycyjną dla infrastruktury lokalnej w wysokości do 10 mln EUR pomocy lub całkowitych kosztów przekraczających 20 mln EUR. W szczególności infrastruktura musi być dostępna dla zainteresowanych użytkowników po cenie rynkowej i na zasadzie otwartości, transparentności i braku dyskryminacji. W praktyce te wymagania oznaczają, że: (i) cena pobierana za użytkowanie lub sprzedaż infrastruktury musi odpowiadać cenie rynkowej oraz (ii) wszelkie koncesje na obsługę infrastruktury muszą być udzielane w ramach otwartej, transparentnej i pozbawionej dyskryminacji procedury udzielania zamówień publicznych. Należy zauważyć, że także postanowienia Rozdziału 1 GBER wymagają zastosowania.

⁹ Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i 1107/70, Dz.U. L 315 z 03.12.2007, str. 1.

¹⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.06.2014 r., str. 1.

Przypadki, w których zgłoszenie pomocy państwa do zatwierdzenia jest konieczne

17. Jeżeli środek stanowi pomoc państwa oraz nie spełnia warunków umożliwiających zwolnienie z obowiązku zgłaszania, wymagane jest powiadomienie Komisji w celu zatwierdzenia pomocy państwa. Komisja następnie oceni zgodność takiej pomocy w każdym przypadku oddzielnie z uwzględnieniem jego specyfiki zgodnie z art. 93 lub art. 107(3)(c) TFUE.
18. Zgodność pomocy na infrastrukturę, która odpowiada na potrzeby koordynacji transportu, jak np. platformy intermodalne, jest oceniana na podstawie art. 93 TFUE¹¹. Zgodnie z tą podstawą prawną, pomoc powinna spełniać przede wszystkim następujące warunki: (i) istnienie jasno zdefiniowanego celu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania; (ii) konieczność, proporcjonalność i zachęcający efekt pomocy oraz (iv) wpływ na konkurencję i handel pomiędzy państwami członkowskimi ogranicza się do zakresu, który nie jest sprzeczny ze wspólnym interesem.

Źródła:

- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie zastosowania art.107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1.
- Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i 1107/70, Dz.U. L 315 z 03.12.2007, str. 1.
- Komunikat Komisji (2008/C 184/07) „Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstw kolejowych”. Dz.U. C 198 z dnia 22.07.2008, str. 13.

¹¹ Zob. np. decyzję Komisji z dnia 19 września 2012 r. w sprawie SA.34985 – Austria – Program wspierania rozwoju łącznic kolejowych i terminali przeładunkowych 2013-2017, Dz.U. C 43 z 15.02.2013 r, str.19, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/245111/245111_1398705_116_2.pdf oraz decyzję Komisji z dnia 1 sierpnia 2014 r. w sprawie SA.38714 (2014/N) – Francja – Aides a l'investissement au projet d'autoroute ferroviaire atlantique, Dz.U. C 369 z 17.10.2014 r., str. 1, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/252684/252684_1583429_106_2.pdf.